

“İşçilerin Demokratik Yönetimi” Zarar Veren Bir Hayaldir. Kapitalizm Altında İmkansızdır, Sosyalizm Altında Yıkıcıdır.

Toplumsal ve Dünyanın Devrimci Dönüşümüne İhtiyacımız Var, Kapitalizmin Burjuva-Demokratik Devamına veya Restorasyonuna Değil!

Çeşitli “demokratik sosyalistler” arasında -programı gerçekten sosyalizmi getirmeyi amaçlamayan, bunun yerine kapitalizmi “daha demokratik” ve daha az eşitsiz kılmak için aldatıcı bir girişimi temsil eden kesimler arasında- ekonomiye ve özellikle çalışılan yerlere dair “işçilerin demokratik kontrolü” kavramı kullanılır. (Benzer bir kavram çeşitli anarşistler ve diğer “solcular” tarafından da ileri sürülmektedir.) Bu makalenin başlığının da belirttiği gibi, bu kapitalizm altında imkansızdır ve aslında toplumun -ve nihayetinde bir bütün olarak dünyanın- gerçek bir sosyalist dönüşümüne, tüm dünyada komünizmin başarılmasıyla tüm sömürü ve baskı ilişkilerini ortadan kaldırma hedefine doğru gidilmesine karşı işler.

Kapitalizmde “işçilerin demokratik kontrolü” diye bir şey imkansızdır; çünkü kapitalizm, ekonominin -işletmeler, şirketler, vb.- birimlerinin kapitalistlerin özel mülkiyetinde olduğu ve çalıştırdıkları işçileri sömürerek bu kapitalistler tarafından biriktirilen kârın maksimizasyonuna dair kapitalist ilkeye göre işleyen bir sistemdir. Bu kapitalistler, yalnızca belirli bir ülkede değil küresel ölçekte birbirleriyle şiddetli rekabet içindedir ve bu rekabet tarafından yönlendirilirler. Bu onları özellikle Üçüncü Dünya’nın daha yoksul ülkelerinde (Latin Amerika, Afrika, Orta Doğu ve Asya)

insanları en acımasızca sömürebilecekleri durumlar da dahil en karlı üretim koşullarını aramaya zorlar.

Öte yandan “işçilerin demokratik kontrolü”, gerçek sosyalizm açısından yıkıcı olacaktır; çünkü gerçekten sosyalist bir toplumda, kapitalizmden “geriye” kalan sömürü, eşitsizlik ve baskı unsurlarını (veya kalıntıları) kökünden sökmek, ancak toplumun bütün olarak devrimci dönüşümü ile ve üretim araçlarının (toprakların, fabrikaların, diğer üretim tesislerinin, makinelerin ve diğer teknolojilerin) özel değil, kamuya ait olacağı bir ekonomi ile mümkündür; ki buradaki amaç bu üretim araçlarını toplumun farklı kesimlerinde çalışan farklı insan gruplarının mülkiyeti yapmak yerine, bir bütün olarak toplumun ortak mülkiyeti haline getirmektir. Bu kamu mülkiyeti temelinde genel bir toplum planına göre işleyiş sayesinde üretilen servet, bu servetin tahsisi ve dağıtımı da toplumsallaştırılır. Halk kitlelerinin çıkarlarını fiilen temsil eden ve halk kitlelerinin toplumu dönüştürmeye aktif ve giderek daha bilinçli katılımları için gerekli araç ve gereçleri kurumsallaştıran bir hükümet tarafından bu süreç somutlaştırılır ve yürütülür. (Bu makalenin ilerleyen bölümlerinde bahsedeceğim gibi, gerçek bir sosyalist ekonomide genel toplumsal düzeyde merkezileşme birincildir -ve böyle olmalıdır- alt ve yerel düzeylerdeki ademi merkeziyetçilik ise ikincildir ve merkezileşmeye tabidir)

Bununla birlikte, şeylerdeki eşitsiz gelişim nedeniyle -ve özellikle de devrim olasılığının olgunlaşması dünyanın her yerinde aynı anda gerçekleşmediği için- sosyalizmi kurmaya yönelen devrimler zorunlu olarak farklı ülkelerde farklı zamanlarda gerçekleşecektir. Ve belirli bir ülkede bir süre için sosyalizmi geliştirmek mümkünken, verili herhangi bir ülkede sosyalist gelişmeyi ve dönüşümü sonsuza kadar tek başına ve kendinde sürdürebilmek mümkün değildir.

Bütün bunlarda, **sosyalizmin aynı zamanda bir ekonomik, toplumsal ve politik ilişkiler sistemi ve en temelde -eski, sömürücü ve baskıcı sistemden, her türlü sömürü ve baskının**

ortadan kaldırılacağı komünizm sistemine doğru- bir geçiş dönemi olduğunu anlamak çok önemlidir. Bu süreç tam ve nihai anlamıyla herhangi bir ülkede tek başına değil, ancak dünya ölçeğinde gerçekleştirilebilir.

Bu anlayış, sosyalist toplumda yönelim, yaklaşım, politika ve eyleme ilişkin her türlü tartışma ve değerlendirme açısından kritik bir temeldir ve konuya dair bilgi vermelidir.

Sosyalist Kalkınmanın Temel İlkeleri

Yazmış olduğum *Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa’nın* açıkça belirttiği gibi: Üretim araçlarının kamuya ait olduğu sosyalist ekonomik sistem, önceden sömürülen ve ezilen halkın ve bir bütün olarak halk kitlelerinin en yüksek çıkarlarını temsil eder ve “toplumun, toplumu ve dünyayı dönüştürmek ve insanlığın gerçekten gezegenin koruyucuları olmasını sağlamak için toplumsal üretici güçleri bilinçli ve kolektif olarak kullanmasını ve geliştirmesini sağlar.” (1)

Bu sistem, kapitalizmde yerleşik olarak bulunan kaotik, yıkıcı ve “dengesiz” dinamikler ve sonuçlar olmadan genel bir gelişmeyi mümkün kılar. Bunun kilit bir parçası olarak, sosyalist ekonominin, genel sosyalist gelişme ve dönüşüm için stratejik olarak önemli olan, ancak belirli bir zamanda çok fazla veya hatta herhangi bir pozitif gelir getirmeyen kısımlarını desteklemek mümkündür. Bu durum, ekonominin gelişmesinde gerekli esnekliği mümkün kılar (ve planlama buna izin vermelidir). Diğer şeylerin yanı sıra, bu süreç, doğal afetler (sel, kasırga ve orman yangınları gibi) nedeniyle acil durumlar da dahil olmak üzere beklenmedik gelişmelerle başa çıkmak için kaynakların ve fonların hızla değiştirilmesi için de temel sağlar.

Ancak bu kamu mülkiyeti esas olmakla birlikte, ekonomik gelişmenin gerçekte sosyalist (kapitalist değil) çizgide olacağını tek başına garanti etmeyecektir. Gerçekten sosyalist bir temelde geliştirilen bir ekonomi, “halk kitlelerinin

ekonomik süreçler üzerinde artan bir kolektif hakimiyet kazanmasını" sağlamalıdır ve sağlayabilir. Bu nedenle, *Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa* şunu vurgulamaktadır:

"Ekonomiyi sosyalist çizgide geliştirmek için, ekonomik meselelerin başına devrimci siyaseti koymak gerekir. Devlet, amaçlarına ulaşmak ve üretim sorunlarını çözmek için, burada ve bu Anayasa'nın başka yerlerinde belirtilen ilke ve hedeflere uygun olarak halkın bilinçli eylemliliğini harekete geçirmelidir." (2)

Bu aynı zamanda belirleyici bir öneme sahiptir: **Bu bilinçli aktivizm, öncelikle ve her şeyden önce bireylerin veya ekonominin bireysel birimlerinin veya sektörlerinin özel çıkarları için değil, tüm toplumu ve nihayetinde tüm dünyayı dönüştürmenin daha büyük çıkarları ve hedefleri doğrultusunda, bütün sömürü ve baskı ilişkilerine son vermek doğrultusunda yönlendirilmeli ve temellendirilmelidir, ki bu sayede hem kolektif hem de bireysel olarak halk kitleleri ve en nihayetinde tüm insanlık için yepyeni özgürlük boyutları mümkün hale gelebilecektir.**

Böyle bir sosyalist toplumda, ekonominin farklı birimlerinde ve sektörlerinde çalışanlar da dahil olmak üzere çok sayıda yerel inisiyatif için koşul vardır. Ancak bir kez daha bu üretim araçlarının toplumsallaştırılmış mülkiyeti ve üretilenin toplumsallaştırılmış temellükleri ve toplumsal zenginliğin tahsisi ve dağıtımına ilişkin merkezi planlama temelinde olması gerekir. İş için ödeme sadece bireysel gelirin sağlanması şeklinde değil, her şeyden önce, sosyalist toplumun temel amaç ve süreçleri için kaynakların ve fonların toplumun farklı kesimlerine ve ekonominin farklı kesimlerine, eğitim, bilim, sanat ve kültür, savunma ve güvenlik, sağlık, bakım, diğer sosyal hizmetler gibi alanlara tahsis edilmesini içerir ve kalan eşitsizliklerin üstesinden gelmek, komünizme ulaşma temel hedefinin rehberliğinde dünya çapındaki devrimci mücadeleleri desteklemek içindir. Merkezileşmenin birincil

olduğu bu sosyalleşme, tüm bunları sürdürülebilir kalkınmayı sağlayacak şekilde, bunu teşvik eden ve insanlığın karşı karşıya olduğu akut çevresel krize hitap eden bir temelde yapmayı mümkün kılmaktadır.

Bu yönelim ve yaklaşıma karşı, ekonomi birimlerinin çalışan insanlar tarafından uygulanacak “demokratik kontrolü”, aslında toplumda kapitalizmden “kalan” eşitsizlik, baskı ve sömürü unsurlarını kökünden sökmek için dönüştürülmesine karşı işleyecektir. Ulusal (veya “ırksal”) ve cinsiyet baskısına dayalı baskıcı ilişkilerin herhangi bir verili noktada halen devam edebilen yönlerinin yanı sıra, bu kalan unsurlar (“kapitalizmden kalanlar”) farklı iş türleri arasındaki çelişkileri ve özellikle zihinsel ve fiziksel emek (kafa ve kol emeği) arasındaki çelişkiyi, ekonominin farklı sektörleri arasındaki (herhangi bir zamanda ne kadar “kârlı” oldukları açısından) farkları, ülkenin farklı bölgeleri arasındaki farklılıkları (ekonomik olarak ne kadar gelişmiş oldukları vb.) de içerir. Bütün bunlarda kritik öneme sahip olan, kalan bu farklılıklar (ve diğer faktörler) nedeniyle, işletmeler, ekonominin sektörleri vb. arasındaki mübadelelerin bir süre için para değeri hesaplamalarını içermesi gerektiği gerçeğidir. Bunun meta mübadelesinin veçhelerini ve değeri yasasını içerdiği gerçeğini hesaba katmak zorundayız, ekonomi ve toplum genel olarak sosyalizm yolunda ilerlerken bunun giderek daha fazla kısıtlanması gerekse bile durum böyle olacaktır (Aşağıdaki 3. dipnota bakınız).

Ekonominin her birimi fiilen “özerk” olursa -yani bu tür birimlerin nasıl çalıştığına ve diğer birimlerle nasıl değış tokuş yaptıklarına ilişkin en temel kararlar, öncelikle ve nihai olarak bu birimlerde çalışanlara bırakılırsa- o zaman tüm bu çelişkiler yoğunlaşacaktır. İşler, bir bütün olarak ekonominin ve ekonominin farklı birimlerinin ve sektörlerinin -farklı birimler ve sektörler arasındaki değış tokuşlar dahil- nasıl işleyeceğinin temel koşullarını belirleyen genel bir toplum çapında plana uygun olarak yürütülmezse, işte o zaman

belirli birimler ve sektörler “kendi başlarına faaliyet göstermeye” ve kendi özel çıkarlarının peşinden gitmeye zorlanacaklardır. Bu durumda, ekonominin belirli bir birimine veya sektörüne faydalı olabilecek bir şey, ekonominin diğer bölümlerine de zararlı olabilir, ve genel olarak ekonominin ve toplumun sosyalist bir temelde gelişimine zararlı olabilir. (Örneğin makinelerini başka bir fabrikadan alan bir fabrika, o makine için düşük bir fiyat aramaya yönlendirilecek ve karşılığında da ekonominin başka bir bölümüne sattığı ürünler için mümkün olan en iyi fiyatı almaya çalışacaktır. Aksi takdirde, bu durumda, söz konusu fabrika, ihtiyaç duyduğu malzemeler için fiyatlar çok yüksek olacağı ve ürettiği ürünleri için de çok düşük olacağından -yani “her iki taraftan da sıkıştırılacağından”- “batma” tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktır.)

“Açık olmak gerekirse, Mao’nun politikaları genel olarak yerel inisiyatifte Sovyetler Birliği’nin sosyalist olduğu dönemdekinden çok daha fazla vurgu yapmıştır ve bölgelere, yerleşim birimlerine ve kırsal komünlere önemli sorumluluklar aktarılmıştır...”

Ekonomi birimlerinin “özerk” olduğu bir durumda, daha geniş toplumsal faydanın üzerinde “kendini kollama” kavramı da dahil olmak üzere, kapitalist ideolojinin süregelen etkilerinin yanı

sıra, burada sözü edilen toplumda geriye kalan maddi farklılıkların türleri göz önüne alındığında, aynı temel sorunlar ekonominin belirli bir biriminde veya sektöründeki işçi ücretlerinin, bu ücretlerin genel bir toplum planı ve merkezi karar alma yoluyla belirlenmesi yerine, oradaki işçilerin inisiyatifiyle artırılmasından kaynaklanabilir. Aynı temel nedenlerle, ekonominin belirli birimlerinde çalışanlar arasındaki eşitsizlikler -örneğin, yönetimde yer alanlar ile fiili üretken emeği yürütenler arasındaki farklılıklar ve işin türündeki diğer farklılıklar- toplum çapında genel bir sosyalist planın yokluğunda veya buna karşıt olarak ekonominin birimlerinin “kendi başlarına” yürürlükte olduğu durumlarda yükselme eğiliminde olacaktır.

Bunu temel terimlerle özetlemek gerekirse: “İşçilerin demokratik kontrolü” durumunda, ekonominin birimleri ve sektörleri, özünde kapitalist bir temelde işlemek zorunda kalacaktır. Eşitsizlikleri içeren farklılıklar -ekonomide ve bir bütün olarak toplumda- kısıtlanmak ve sonunda üstesinden gelmek yerine daha da artacaktır. Bu da sosyalizmin temelini sarsacak ve olayları toplumda genel olarak kapitalizmi restore etme doğrultusunda yönlendirecektir.

Bunun da ötesinde, *Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa’da* da vurgulandığı gibi, sosyalist toplumun yönelimi enternasyonalist olmalıdır – ve bunun bir ifadesi olarak:

“Bu devletin içinde yaşayan halkın maddi, kültürel ve entelektüel ihtiyaçlarını, bunların temelini giderek genişleyecek şekilde karşılamaya hakkıyla vurgu yapıp toplumun dönüşümünü sosyal eşitsizliklerin kökünü kazıyacak, baskı ve sömürünün varlığını sürdüren yönlerini tümüyle ortadan kaldıracak şekilde desteklerken, sosyalist devlet devrim mücadelesinin ilerleyişine, komünizmin nihai hedefine öncelik tanımak ve temel bir önem vermek zorundadır. Bu doğrultuda, dünya genelinde enternasyonalist yönelime somut etkilerde bulanacak komünizmin nihai hedefiyle uyumlu politikalar

benimsemek ve eylemler yürütmek zorundadır.”

“Burada tartışılan aynı temel nedenlerle, ekonominin birimlerinin ‘demokratik kontrolü’ orada çalışanlar tarafından uygulanmaya çalışılırsa, bu enternasyonalist yönelim de ciddi şekilde zayıflatılacaktır.” (4)

Bu Temel Gerçeklerin Somut Örneği

Gerçek bir sosyalist ekonominin temel yönelimi, yaklaşımları ve politikaları -merkezileşme ve ademi merkeziyetçilik arasındaki çelişkinin doğru şekilde ele alınması da dahil olmak üzere burada bahsedilen ilkeler temelinde faaliyet göstermek- *Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa’nın I. Maddesinin 2A kısmında ortaya konmuş ve IV. maddede daha ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.*

Bu noktaya kadar ana hatları çizilen ve vurgulananların canlı örneklerle daha fazla modellemesini sağlamak için, Çin, Mao Zedong liderliğinde sosyalist bir ülkeyken Kültür Devrimi sırasında (1960’ların ortasından 1976’ya kadar sürmüştür) çığır açan deneyime değinen önemli bir makaleye dönmeye değer. (Mao’nun ölümünden kısa bir süre sonra, 1976’da, sosyalizm devrilmiş ve kapitalizm, Çin Komünist Partisi’nde uzun süredir yüksek rütbeli bir yetkili olan -ve Mao’nun keskin bir şekilde belirttiği gibi- “kapitalist yola giren otorite sahibi bir kişi” olan Deng Xiaoping liderliğindeki karşı-devrimci bir darbeye restore edilmiştir.) Bu makale, Çin’deki Kültür Devrimi’nin burjuva-demokratik eleştirmenlerinden biri olan Alain Badiou’nun sosyalist Çin’in devrimci deneyimine yönelik saldırılarını çürütmektedir. Bu makale, Çin’deki büyük bir şehir olan ve Kültür Devrimi sırasında devrimin kalesi konumundaki Şanghay’ın, şehrin çevresindeki kırsal alanlar ve bir bütün olarak ülke ile olan ilişkisine odaklanır.

“Pek çok farklı boyutta gösterdiğimiz gibi, Badiou’nun bu iddiası -ki güçlü bir şekilde çürütülmüştür- aslında Kültür Devrimi’nin bir bütün olarak Şanghay’daki ve Çin’deki gerçek deneyimi ve bunun -bilimsel, materyalist- açıdan özetlenmesine doğrudan karşıdır.” – Bob Avakian

İşte bu makalenin, **“özel çıkarlar ile daha yüksek çıkarların objektif açıdan çelişki içinde olduğu ve sosyalist devletin bu çelişkiyi doğru bir şekilde belirleme ve ele almada öncülük etmesi gerektiği”** şeklindeki eleştirel gözlemle başlayan oldukça alakalı bir bölümü vardır (burada vurgu eklenmiştir) Ardından şu önemli tartışma gelir:

Sosyalist ekonomiden, özellikle Çin’in 1973-76 dönemindeki sosyalist ekonomisinden bir örnek alalım.

Kültür Devrimi’nin bir sonucu olarak Çin’in sosyalist ekonomisi, devrimci siyaseti ekonomik kalkınmanın başına geçirdi. Kafa ve kol emeği arasındaki, şehir ile kırsal (ve daha gelişmiş ve daha az gelişmiş bölgeler arasındaki) ve işçi ile köylü arasındaki boşlukların üstesinden gelmek için bilinçli

abalar sarf edildi.

Bu süreç , toplum çapında koordinasyon ve politik-ideolojik öncelikler tarafından yönlendirilen, karar verme ve kaynak tahsis etme kapasiteleriyle çalışan planlı bir ekonomi gerektiriyordu. Böylece 1970'lerin başında, şanghay gibi Çin'in büyük şehirlerindeki sağlık personelinin üçte biri, herhangi bir zamanda özellikle kırsal kesimler başta olmak üzere, mobil tıbbi hizmetler sağlamak için yolda olabiliyordu. şanghay ayrıca ülkenin iç bölgelerine ve daha yoksul bölgelerine uzmanlığı paylaşmak ve toplumun diğer kesimlerinden ve sektörlerinden öğrenmek için yarım milyondan fazla kalifiye işçi göndermişti. Ayrıca Kültür Devrimi yıllarında şanghay, yerel olarak üretilen gelirinin yalnızca yüzde 10'unu elinde tuttu, geri kalanı ulusal btye gitti ve Sincan ve Tibet gibi daha yoksul bölgelerin harcama ihtiyalarınının sübvanse edilmesine yardımcı oldu.

Peki ya bu merkezi olarak belirlenmiş politikalar ve öncelikler, kendi kaderini tayin eden eşitlikçi bir siyaset adına, yerel karar alma sürecine, yerel konsensüse veya bir şanghay Komünü tarafından veto ya tabi olsaydı? şanghay işçileri "son sözü söylemeli" miydi? Çin kırsalındaki kitlelere göre "zel" (ayrıcalıklı) konumlarını korumak ve fiilen artırmak için savaşmaları mı gerekiyordu? Yoksa rollerini tüm ülkeyi dönüştürmeye ve kent ile kır arasındaki farkı kademeli olarak daraltmaya yardımcı olan ileri bir g olarak mı görmeleri gerekiyordu?

Hl önemli ve birçok yönden derin, sınıfsal ve toplumsal bölünmeler ve bunlara karşılık gelen ideolojik etkilerle damgalanmış bir toplum gündemdeydi. Eski toplumdan çıkılan ve uzun bir süre sosyalist geçiş sürecindeki sosyalist toplumun gerçekliği budur. Burada bahsedilen çelişki türlerinin doğru bir şekilde ele alınması ve gerekli karar verme, kitlelerin kendiliğindenliğine güvenmekten kaynaklanmayacaktır ve olamaz. (Kitleler bir kez daha farklı sınıflar şeklinde ve herhangi bir zamanda ileri, orta ve geri olarak ayrılırlar). Bu

durumun, öncü bir partinin süregelen ihtiyacı ve rolüyle ve kitleler arasındaki karar alma ve tartışmayı etkileyen önder konumda hangi çizginin bulunduğu ile ilgisi vardır. (Bu bağlamda, 1976 karşı-devrimci darbesinden sonra Deng Xiaoping tarafından çıkarılan “reform” politikalarının bütçe politikasının tersine çevrilmesini içerdiğini belirtmekte fayda var. Şanghay ve diğer kıyı bölgelerine, kapitalist gelişmenin “vitrinleri” olarak inşa edilebilmeleri için yerel olarak yaratılan gelirlerinin büyük bir bölümünü elinde tutmalarına izin verildi ve bu alanlar teşvik edildi. Bu durum, merkezi planlamacılar tarafından yukarıdan aşağıya ve bürokratik müdahaleye yönelik bir düzeltici olarak öne sürüldü!)

Bunlar, doğası gereği dar bir yerel temelde çözülemeyecek bazı önemli meselelerin örnekleridir. Demokratik karar alma biçimi de dahil olmak üzere olurlarına bırakılan kendiliğindenlik, eşitsizliğin yeniden ortaya çıkmasına ve meta ilişkilerinin artan etkisine yol açacak ve nihayetinde kapitalizme geri dönecektir. Aynı ilkeler, sosyalist toplumun ve ekonominin dünya devrimini ilerletmek için her türlü çabayı gösterme konusundaki uluslararası sorumluluğu için de geçerlidir. Uzak görüşlü öncü liderliğin gerekli olmasının bir başka nedeni de budur. Örneğin, devrimci Çin, dünyanın çeşitli yerlerindeki devrimci mücadelelere yiyecek ve diğer maddi yardım biçimlerini gönderiyordu. Sosyalist devlet her şeyden önce dünya devriminin üs alanı olmalıdır. Bu durum, sosyalist toplumun dokusuna, ekonomik yapılarına, planlama sistemine ve önceliklerine, sosyalist devletin insanları çeşitli enternasyonalist görev ve sorumlulukları yerine getirmek üzere dünyanın farklı bölgelerine gönderme kabiliyetine yerleştirilmelidir. Bütün bunlar toplum çapında koordinasyon ve tahsis mekanizmaları gerektirir. Toplumda desteklenen bakış açısı bu olmalıdır. Ve ideolojik mücadelenin merkezi bir cephesi olmalıdır.

Açık olmak gerekirse, Mao’nun politikaları genel olarak yerel

inisiyatife Sovyetler Birliği'nin sosyalist olduğu dönemdekinden çok daha fazla vurgu yapmıştır ve bölgelere, yerleşim birimlerine ve kırsal komünlere önemli sorumluluklar aktarılmıştır. Bununla birlikte, personelin düzenlenmesi de dahil olmak üzere merkezi idare, bakanlık ve planlama yapılarını basitleştirme girişimleri gündeme gelmiştir. Yine bununla birlikte, sorumlulukların bu şekilde “devredilmesi” ancak devrimci bir çizginin merkezi liderliği temelinde mümkün olmuştur. Öte yandan Alain Badiou şu sonuca varmaktadır: “Nihayetinde devletin ademi merkezîyetçiliğine ilişkin en radikal deneylere (1967 başlarındaki ‘Şanghay Komünü’ne) destek olunmadığı için, eski düzen en kötü koşullarda yeniden kurulmak durumundaydı.”

Pek çok farklı boyutta gösterdiğimiz gibi, Badiou'nun bu iddiası -ki güçlü bir şekilde çürütölmüştür- aslında Kültür Devrimi'nin bir bütün olarak Şanghay'daki ve Çin'deki gerçek deneyimi ve bunun -bilimsel, materyalist- açıdan özetlenmesine doğrudan karşıdır.

Çin'deki bu devrimci deneyimden -ve bundan çıkarılan dersleri komünizmin yeni komünizm ile daha da geliştirilmesine dahil edilerek- ekonomiyi geliştirme ilkeleri ve komünist bir dünya nihai amacını hedefleyen toplumun sosyalist dönüşümüne dair genel yaklaşım derin bir şekilde öğrenilmiştir.

Dipnotlar:

1) Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa içinden:

Ekonominin planlamasına “sağlam çekirdek ve bir hayli esneklik” ilkesi yön verir. Planlama sistemi merkezileştirme ve yerelleştirme mekanizmaları aracılığıyla çalışır. Merkezileşme planların oluşturulması ve ekonominin koordine edilmesinde genel önderliği; kritik çevresel, ekonomik ve toplumsal konularda önceliklerinin belirlenmesini; temel girdi ve çıktı ihtiyaçlarına ve teknolojik, sektörel, bölgesel ve ekolojik dengelere dikkati; fiyatların ve finansal politikaların merkezi olarak belirlenmesini; ekonomik inşanın ve dünya devriminin uyumu ve genel doğrultusuna

dikkat sarf edilmesini kapsar. Yerelleşme ise yerel yönetim ve inisiyatifi, temel toplumsal düzeylerde kolektif katılımı ve karar alma mekanizmalarının mümkün olduğunca geliştirilip arttırılmasını ve genel planın çerçevesinde deneye ve adaptasyona geniş bir alan tanınmasını içerir.

Sosyalist ekonominin bireysel teşebbüs ve birimleri genel plana entegredirler ve daha geniş toplumsal ve küresel bağlamlarda işlev görmek zorundadırlar.

Kaynak için: Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa (Tasarı Önerisi) | Yeni Komünizm (yenikomunizm.com)

2) Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa, 4.Madde, 3.Kısımdan.

3) Bob Avakian'ın makalesi *Metalar, Kapitalizm ve Bu Sistemin Korkunç Sonuçları: Basit Bir Açıklama* içinden:

Kapitalizm, meta üretimi ve değişiminin genelleştiği bir sistemdir. Meta, değiştirilmek (satılmak) için üretilen her şeydir. Bu birisinin kendi şahsi kullanımı için ürettiği (ve başkasıyla değiştirmedeği) şeylerden farklıdır. Bu şekilde anlaşılırsa meta, bir mal da olabilir (örneğin kıyafet) veya bir hizmet de olabilir (örneğin sağlık). Kapitalizm altında mallar ve hizmetler metadırlar.

Metaların üzerine inşa olduğu temel bir çelişkisi vardır: kullanım değeri ve mübadele değeri arasındaki çelişki. Kullanım değeri, bir metanın başka bir şeyle değiştirilmesi (satılması) için bu metayı kullanılabilir (ihtiyaç hissettikleri veya arzuladıkları) gören birilerinin (veya belirli bir sayıda insanın) olması gerekliliğine dayanır. Mübadele değeri ise her şeyin değerinin, değiş-tokuşu yapılan bir metanın bu metanın üretimi için gerekli olan toplumsal emek-zamanın miktarına dayanır. Bunları anlatabilmek için daha önce şekerleme ve uçak örneğini kullanmıştım. Bir uçağın, şekerlemeden daha değerli olmasının sebebi -daha fazla mübadele değerine sahip olmasının- temelde bir uçak üretmek için ihtiyacınız olan toplumsal emek-zamanın bir şekerleme üretmekten olduğundan çok daha fazlaya mal olmasıdır.

Değer yasası, ("Metalar ve Kapitalizm" bölümünde tartışıldığı gibi) metaların değerinin, bu metaların üretimi için harcanan toplumsal olarak gerekli emek-zaman miktarı tarafından belirlendiği gerçeğine atıfta bulunur. Bu değer yasası, meta mübadelesini ve nihayetinde bir bütün olarak kapitalist ekonomik sistemin işleyişini temel olarak düzenleyen şeydir. Daha detaylı açıklama için bkz: *Breakthroughs*

[Atılımlar]: Marx'ın Tarihsel Atılımı ve Yeni Komünizm ile Daha İleri Bir Atılım – Bob Avakian

Kaynak için: [Metalar, Kapitalizm ve Bu Sistemin Korkunç Sonuçları: Basit Bir Açıklama | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

4) *Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa, Giriş Bölümünden.*

5) *Alain Badiou Eleştirisi – Burjuva Dünyasına Hapsolmuş Bir Komünizm*, Raymond Lotta, Nayi Duniya ve K.J.A., Bölüm IV, “Kültür Devrimini Gömmek İçin Kültür Devrimini Yeniden Okumak,” Bölüm II. “1967 Şanghay Komünü”, Demarcations, Sayı 1, Yaz-Sonbahar 2009. Kaynak için: [Burjuva Dünyasına Hapsolmuş Bir Komünizm – Alain Badiou Eleştirisi | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)

Makale kaynağı için bkz: [“WORKERS’ DEMOCRATIC CONTROL”–A DAMAGING DELUSION: IMPOSSIBLE UNDER CAPITALISM, DESTRUCTIVE UNDER SOCIALISM We Need a Revolutionary Transformation of Society, and the World– Not a Bourgeois-Democratic Continuation, or Restoration, of Capitalism | revcom.us](#)

Bir Kez Daha Niçin Bütün Diktatörlüklerin Kötü Olmadığı ve Niçin Sosyalist Bir Diktatörlük İstememiz ve Onun İçin Savaşmamız Gerektiği Üzerine

Editörün Notu: Bob Avakian'ın aşağıdaki yazısı 20 Eylül 2021 tarihinde revcom.us web sitesinde yayınlanmıştır. Çevirisini okurlarımızın dikkatine sunarız.

Kaynak için bkz: [From Bob Avakian Once Again on Why All Dictatorships Are Not Bad,](#)

“Diktatörlük” genellikle çok kötü bir şey olarak kabul edilir. “Diktatörlük” kelimesi bile insanları korkutur. Fakat aslında, *Diktatörlük ve Komünizm–Gerçekler ve Aptallık* makalesinde bahsettiğim gibi: **“Bütün diktatörlükler kötü değildir.”** (1) Bu durum diktatörlüğün doğasına bağlıdır: Kimin, hangi yöntemlerle, kimin çıkarları doğrultusunda ve hangi amaca yönelik diktatörlük uyguladığına bağlıdır. Bu, elbette çok tartışmalı bir ifadedir. Bu yüzden, burada meseleye ilişkin bazı temel gerçekleri ortaya koyacağım.

Bilimsel komünist bir anlayışla, diktatörlüğün özü tek bir kişinin veya küçük bir grup insanın mutlak yönetimi değildir. **Diktatörlük, belirli bir yönetici sınıf tarafından ve onların çıkarları için uygulanan, “meşru” şiddet tekeli olarak yoğunlaşmış siyasi iktidar tekeli**dir.

Bunun ne anlama geldiğini ve bunu doğru bir şekilde anlamanın neden bu kadar önemli olduğunu daha ayrıntılı inceleyelim.

Kaleme almış olduğum *Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa’nın Önsözünde* (2) açıklandığı üzere, toplum, objektif olarak uzlaşmaz çıkarlara sahip farklı sınıflara (ve diğer gruplara) bölündüğü müddetçe (birinin çıkarlarının ancak diğerinin pahasına elde edilebileceği durumlar olmaya devam ettikçe) ortada bir devlet olacaktır. Buradaki devlet, California, New York veya Illinois gibi bu ülkenin belirli bir kısmına değil, silahlı kuvvetlerde ve poliste, mahkemelerde ve hapishanelerde, yürütme gücünde ve hükümet bürokrasisinde somutlaşan toplum üzerindeki kurumsallaşmış güce atıfta bulunur. Bu devlet, temel olarak ekonomideki ve ana üretim araçlarının kontrolündeki (topraklar, fabrikalar, diğer üretim tesisleri, makineler ve diğer teknolojiler üzerindeki) egemen rolü nedeniyle toplumda egemen durumda olan sınıfın çıkarlarına hizmet edecektir.

Böyle bir devlet, aslında bir diktatörlüktür. Silahlı kuvvet kurumları tarafından desteklenen ve uygulanan toplumu yönetme gücüdür.

Bu ülkede sahip olduğumuz şey bir burjuva diktatörlüğüdür: Bu diktatörlük burjuvazi tarafından ve onların çıkarları için - yani kapitalist-emperyalist egemen sınıfın çıkarları için- uygulanmaktadır.

Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa'nın Önsözünde de açıklandığı gibi:

"Bu durumda icra edilen her türlü demokrasi, yönetimi elinde bulunduran sınıfın demokrasisidir, temelde onun çıkarlarına hizmet eder. Demokrasi bu anlamda onun diktatörlüğünün icrasıdır." (3)

Bu yüzden bugün bu ülkede -yani bu sözde "demokrasilerin en büyüğünde"- insanlar hangi "hakları" kullanmaya çalışırlarsa çalışsınlar ve hangi politikacılara oy verirlerse versinler, hiçbir şey temelden değişmemektedir. Korkunç baskı ve sömürü, halk kitlelerine karşı kuvvetli bir devlet şiddeti devam etmektedir. İnsanların düzene tehdit oluşturdıkları (veya tehdit oluşturduğu düşünülen) her yerde -diktatörlük- yani kapitalist-emperyalist sınıfın diktatörlüğünün şiddetli gücü, intikam duygusuyla üzerlerine biner. Bunun çok açık ve çarpıcı bir örneği, siyahilerin yanı sıra Latinolara ve Amerikan Yerlilerine yönelik polis tarafından devam ettirilen cinayetlerdir. "Meşru" silahlı kuvvet olarak ilan edilenlerin bu uygulamaları ve sistemin şiddeti, polisin neredeyse hiç cezalandırılmadığı ve bu vahşi şiddet için defalarca "haklı" olarak hükmedildikleri bir durumla kendini göstermektedir.

Buna karşı bizim ihtiyacımız olan şey, kapitalist-emperyalist sistemde sömürülenlerin ve ezilenlerin ve genel olarak geniş halk kitlelerinin çıkarlarını gerçekten temsil eden bir diktatörlüktür; başka bir deyişle **proletarya diktatörlüğüdür** veya diğer bir ifade ile **sosyalist devlet gücüdür**.

Öte yandan *Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa'nın* önsözü, gerçek bir sosyalist toplumda diktatörlüğün uygulanmasının ve şu anda altında yaşamak zorunda olduğumuz kapitalist-emperyalist sınıf diktatörlüğünden kökten farklı olmasının temel biçimlerini de canlı olarak açıklar. Her şeyden önce, amacı baskı ve sömürüye son vermek olan bu sosyalist diktatörlük, yenilgiye uğrayan halk kitlelerinin baskıcı ve sömürücü sistemin şiddetli gücünü devirecekleri devrimci mücadelenin bir sonucu olarak ortaya çıkar. Bu sosyalist diktatörlüğe dair, diktatörlüğün nasıl uygulanacağı, bu diktatörlüğün uygulanmasında kime güvenileceği, en temelde bu diktatörlüğün hedeflediği şeyin ne olduğu konusunda -yani toplumdaki sömürücü ve sömürülen sınıflar arasındaki tüm ayrımların, tüm baskıcı toplumsal ilişkilerin (ırk ve cinsiyet baskısı gibi) bu sömürü ve baskıyı uygulayan tüm siyasi kurum ve süreçlerle, bu sömürü ve baskının ifadesi olan ve bu baskıyı güçlendirmeye hizmet eden tüm fikirlerin ve kültürün devrimci dönüşümü ile ortadan kaldırılması sayesinde komünizme ulaşılması- konusunda derin bir farklılık vardır.

Sosyalist toplumda, genel hükümet sistemi aracılığıyla sosyalist devlet ve çıkarlarını temsil eden, üretim araçlarının mülkiyetine ve kontrolüne sahip olan ve toplumda siyasi iktidarı kullanan halk kitleleridir.

Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa, bu sosyalist toplumdaki egemen gücün temel doğası ve amacı hakkında şunları belirtir:

"Sosyalist devletin yönetim organları ve süreçleri tüm aşamalarında komünist devrimin ilerletilmesinin araçları olmak zorundadır. Bunun anahtarı ise eski toplumda ezilen ve sömürülenlerin, politik iktidardan ve toplumun yönetimiyle birlikte entelektüel çaba ve fikirlerle uğraştan da tümüyle uzak tutulanların artan şekilde bu süreçlere katılımının sağlanmasıdır. Bunun amacı, toplumun komünist dönüşümünün kesintisizce sürdürülmesidir. Tüm bunlar, bu Anayasa'da ortaya

konulan ilke ve hükümlerle, yapı, kurum ve süreçlerle ifade edilmiştir.” (4)

Bu sosyalist toplumda, devlet iktidarı, toplumun bu benzeri görülmemiş radikal dönüşümünü gerçekleştirme mücadelesine destek ve güç verir. Dolayısıyla, örneğin, toplumda beyaz üstünlüğünün veya erkek egemenliğinin kalan unsurlarına karşı mücadele yürütenleri şiddetle bastırmak yerine, sosyalist devletin gücü böyle bir mücadeleye destek vermek için kullanılacaktır.

Ayrıca Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa’da belirtildiği gibi, toplumun bu sosyalist dönüşümü çerçevesinde, demokrasinin en geniş ifadesinin temeli ve hükmü vardır: Bu muhalefet, bu sosyalist cumhuriyet hükümetine veya vatandaşlarına ve diğer sakinlerine karşı şiddet (veya şiddet uygulamak için aktif bir komplo) içermediği müddetçe, bu sosyalist dönüşüme karşı olanlar açısından muhalefet etme hakkı yer almaktadır.

Peki, öyleyse eğer halk kitlelerine ve toplumu onların çıkarları doğrultusunda dönüştürme mücadelesine karşı uygulanmıyorsa, ve işin aslı onları temsil ediyor ve destekliyorsa o zaman bu sosyalist diktatörlük kime karşı uygulanıyor? Devrilmiş kapitalist-emperyalist egemen sınıfa ve sosyalist devleti şiddet yoluyla devirmeye ve kapitalist-emperyalist sistemin diktatörlüğünü geri getirmeye çalışan her türlü güce karşı uygulanmaktadır.

Aynı zamanda, toplumun devrimci dönüşümünü desteklemede ve sosyalist toplumdaki güçlerin sosyalizmi devirmek ve kapitalizmi yeniden kurmak için bir karşı devrim gerçekleştirmesini önlemedeki bu temel rolün yanı sıra; bu sosyalist devlet, devrimci silahlı kuvvetleri ve halk milislerinin direnişi aracılığıyla ülkeyi ve halkı, herhangi bir zamanda dünyada mevcut olabilecek ve sosyalist devleti yıkmaya ve halk kitlelerini bir kez daha sömürücülerin ve baskıcıların egemenliğine (diktatörlüğüne) tabi kılmaya

çalışacak olan herhangi bir kapitalist-emperyalist veya diğerk baskıcı-gerici devletlerin saldırılarına karşı korur.

Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa’da da vurgulandığı gibi, bu sosyalist devletin uluslararası alanda “devrimci mücadelenin ilerlemesine ve komünizm nihai hedefine tüm dünyada temel öncelik verme” yönelimi doğrultusunda devrimci mücadelelere somut olarak destek verme ve yardım sağlama sorumluluğı ve temeli vardır. (5)

Son olarak, proletaryanın sosyalist diktatörlüğünün temel amacı,

İnsanlığın artık efendiler ve köleler olarak bölünmediğı, - başkalarına dikte etme gücüne, dikte etmede bir çıkara sahip olmayacak, dikte edilecek bir konumda olan hiç kimsenin olmayacağı- en nihayetinde diktatörlüğe gerek kalmayacak ve bunun hiçbir temelinin bulunmayacağı bir noktaya gelebilmektir; komünizmin amacı ve hedefi tam olarak budur. (6)

Gerçek şu ki, proletaryanın sosyalist diktatörlüğü ile bu tarihi ve özgürleştirici hedefe ulaşmak mümkündür. Ve bu diktatörlük olmadan bunu başarmak imkansızdır.

Bu nedenle tereddüt etmeden veya bahane bulmadan şunu söyleyebiliriz: **Her diktatörlük kötü değildir**. Ve işin aslı proletarya diktatörlüğü çok iyidir, harikadır. Tüm sömürü ve baskılara son vermek için, beyaz egemenliğinin ve erkek egemenliğinin olmayacağı, hiç kimsenin ‘yabancı’ olarak görülmeyeceğı, savaşların olmayacağı, dünyanın her yerinden insanların güzel bir çeşitlilikle ortak iyilik için birlikte hareket edecekleri, dünyanın gerçekten koruyucuları olacakları bir dünyayı hayata geçirmek için gereken ve acilen ihtiyaç duyulan şeydir. (7)

Dipnotlar:

1. *Dictatorship And Communism—Facts And Foolishness*
 2. The *Constitution for the New Socialist Republic in North America*, Bob Avakian.
Türkçe için bkz: [Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa \(Tasarı Önerisi\) | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)
 3. *Constitution for the New Socialist Republic in North America*. [Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa \(Tasarı Önerisi\) | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)
 4. *Constitution for the New Socialist Republic in North America*. [Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa \(Tasarı Önerisi\) | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)
 5. *Constitution for the New Socialist Republic in North America*. [Kuzey Amerika’da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa \(Tasarı Önerisi\) | Yeni Komünizm \(yenikomunizm.com\)](#)
 6. *Dictatorship And Communism—Facts And Foolishness*.
 7. *A statement from Bob Avakian, revolutionary leader, author and architect of the revolutionary new communism*.
-

Sosyalist Toplumda Niçin Devrimci Bir Orduya İhtiyaç Var?

Editörün Notu: Aşağıdaki makale ilk kez 7 Eylül 1997 tarihinde *Revolutionary Worker* #922 içinde yayınlanmıştır. Bu makale Bob Avakian’ın “MLM vs. Anarchism” yazı dizisi içinde yer almaktadır. Kaynak için bkz: [RW ONLINE:MLM VS. ANARCHISM, Part 4 \(revcom.us\)](#)

Dünya çapında komünizme ulaşılan kadar sosyalist devrim boyunca, devlet ve öncü partiye olan ihtiyacı belirleyen aynı temel ilke, devlet iktidarının temel direği olan silahlı kuvvetler için de geçerli olacaktır. Basitçe ifade etmek gerekirse, sosyalist geçiş döneminin tamamı olmasa da büyük bir kısmında sürekli bir orduya ihtiyaç duyulacaktır, elbette bu burjuva devletin eski ordusu değil, yeni bir ordu olacaktır, yani proleter devletin devrimci ordusu...

K. Venu'ya karşı polemikte*, öncelikle Marx ve Engels'in belirttiği, ardından Lenin tarafından yazılan "*Devlet ve Devrim*" içinde tasavvur edildiği üzere; sosyalist bir toplumda sürekli ordunun kaldırılmasının neden mümkün olmadığına dair önemli bir analiz yer alır. Sürekli orduyu kaldırmak uzun bir süre mümkün olmayacaktır. Bu analiz, sosyalizmi kapitalizmden komünizme bir geçiş dönemi olarak belirleyen bahsettiğim çelişkilere, sosyalist ülkeler arasındaki ilişkilere ve dünyanın durumuna odaklanır. Bunlar dünya proleter devriminin eşitsiz gelişimiyle bağlantılı çelişkilerdir. Sosyalist devletlerin her seferinde bir (veya birkaç) ülkede ortaya çıkması ve uzun süre halen emperyalizmin egemen olduğu bir dünyada var olma olasılığı yüksektir.

Bu koşullar altında -K.Venu'ya karşı polemikte de işaret ettiğimiz gibi- daimi orduyu ortadan kaldırmaya çalışmak ve yerine "bütün halkın" genel silahlanmasını koymak, proletaryanın silahlı güç tekelinin yani proletarya diktatörlüğünün kaldırılması çağrısı anlamına gelir. Sınıflar olduğu müddetçe ve sürekli olarak sınıfsal ayrımlara yol açan ve bunları yeniden üreten temel bir maddi temel olduğu müddetçe- eğer proletaryanın silahlı güç üzerinde bir tekeli yoksa, başka biri o silahlı güç tekeline sahip olacaktır... Ve bilin bakalım bu kimdir? Burjuvazi.

Şimdi, K.Venu'ya karşı polemikte de belirtildiği üzere, bu durum kitleleri silahlandırmanın -ve daha spesifik olarak,

kitlelerin örgütlü silahlı gücünü, daimi ordunun yanında milisler biçiminde inşa etmenin- önemli olmadığı anlamına gelmez. Bu ve diğer yollarla, tüm sınıfsal ayrımların en nihayetinde ortadan kalkmasından önce bile daimi ordunun yerini *en geniş halk kitlelerinin genel silahlanmasına* bırakabileceği noktaya doğru çalışmak gerekir. Sosyalist geçiş evresinde bir süreliğine de olsa daimi bir ordu olmadan yapamayacağınız gerçeği, nihayetinde ayrı silahlı insan topluluklarını ortadan kaldırma amacıyla çalışma yürütmenin ve mücadelenin önemini ne yok sayar, ne de bunun önemini azaltır. Çünkü bu “profesyonel ordular” gerçekten devrimci ordular olsalar ve pek çok yönden halk kitleleriyle bağlantılı olsalar da, bir bütün olarak halk kitlelerinden ayrı ve farklı olan “profesyonel ordulardır”.

Anarşizm, genel olarak iki büyük rakip sınıftan birinin - burjuvazinin ve proletaryanın- düzenine kendiliğinden bir şekilde direnen “küçük burjuvazi” temsil etmektedir.

Genel olarak devlet iktidarı ve bir bütün olarak üstyapı meselesinde olduğu gibi, belirleyici olan bu silahlı kuvvet alanında da kitlelerin proletarya diktatörlüğünü uygulamak için gittikçe daha fazla sürece dahil olması ve buna güvenmesi çok önemlidir. Çünkü proletarya diktatörlüğü tam da bu şekilde bütün önceki biçimlerden tamamen farklı, yeni ve niteliksel olarak farklı bir devlet biçimidir. Dahası, yalnızca

kitlelerin proletarya diktatörlüğüne giderek daha fazla çekilmesi ve buna güven duymaları değil, aynı zamanda bunun tüm uluslararası proletarya ile birlikte komünizme geçişe hizmet etmesi de çok önemlidir. Bununla birlikte, özellikle sosyalizmin ilk aşamalarında ve sosyalist dönemde belirli bir süre için bunun kolay bir cevabı olmayacaktır. Daimi orduyu ortadan kaldırmak ve basitçe kitlelerin eline silah vermek, hatta kitleleri milisler halinde örgütlemek mümkün olmayacaktır.

Devrimci Çözümler Gerektiren Meseleler

Yalnızca kitleleri silahlandırmak ya da onları silahlı milisler halinde örgütlemek, sosyalist devlet ordusunu gerekli kılan ve bunun temelinde yatan çelişkileri (sosyalist toplumun kendi içindeki çelişkileri ve geri kalan emperyalist ve gerici devletlerin ve onların silahlı kuvvetlerinin dünyanın çeşitli yerlerinde varlığını) dönüştüremez. Bu durum, tıpkı bir bütün olarak devleti ve belirli bir toplumda önderlik uygulayan öncü partiyi gerekli kılan temel çelişkilerin ortadan kalkmamasına benzer.

K.Venu'ya karşı polemikte şu şekilde belirtilir:

“... hem sürekli ordu hem de halk milisleriyle ilgili belirleyici mesele, silahların gerçekten veya yalnızca resmi olarak kitlelerin elinde olup olmaması değildir. Bu mesele, sürekli orduda ve milislerde uygulanan önderliğin doğasına bağlıdır. Ve bu önderliğin doğası, çizgi meselesinde -genel olarak hem ideolojik hem politik çizgide, hem de somut politikalarda- yoğun şekilde ifadesini bulur. Bu durum, silahlı kuvvetler (milisler dahil) içindeki iç ilişkileri ve bu silahlı kuvvetler ile halk kitleleri arasındaki ilişkileri içerir; aynı zamanda bu silahlı kuvvetlerin temel amaç ve hedeflerinin, onların savaşma ilkelerinin, doktrinlerinin vb. buradan süzülmesi gerektiğinin formüle edilmesini de içerir... Proletarya devletinin silahlı kuvvetlerinin proletaryanın devrimci çıkarları doğrultusunda hareket eden kitlelerin

silahlı gücünü temsil edip etmediğini belirlemede belirleyici olan şey bu yaklaşımın tutarlı bir şekilde uygulanması ve devamlı olarak çizgiye odaklanan bir mücadele izlenmesidir.”

Açıktır ki, anarşist bir çizgi ve yaklaşım tüm bunlarla doğru bir şekilde baş edemez!

Bir kez daha belirtmek gerek. Anarşizm, genel olarak iki büyük rakip sınıftan birinin -modern toplumu yönetebilen ve onun oldukça gelişmiş ve son derece toplumsallaşmış üretici güçlerinden yararlanabilen yegane iki sınıftan birinin, yani proletarya ve burjuvazinin- düzenine kendiliğinden bir şekilde direnen küçük burjuvaziyi temsil etmektedir. Ya da daha kapsamlı ve çok yönlü bir şekilde ifade edersek; küçük burjuvazi, ya burjuvazinin ya da proletaryanın egemenliği altında ezilir, fakat aynı zamanda bu sınıflardan hangisi iktidardaysa ona katılma eğilimindedir. Genel anlamda, küçük burjuvazi, mücadele içindeki iki sınıfın (proletarya ve burjuvazi) biri ve diğeri arasında sürekli bocalarken, öznel olarak her ikisinden de ayrı durur ya da üstünde durur! Marx, bu önemli noktaya vurgu yapmıştır:

“Küçük-burjuvazinin, ilke olarak, bencil bir sınıf çıkarını zafere ulaştırmak istediği yolundaki sınırlı bir anlayışı paylaşmamak gerekir. Küçük-burjuvazi, tersine, kendi kurtuluşunun özel koşullarının genel koşullar olduklarına ve bu koşullar dışında modern toplumun kurtarılamayacağına ve sınıf savaşımının da önlenemeyeceğine inanır... Demokrat, küçük burjuvaziyi -yani iki sınıfın çıkarlarının aynı anda karşılıklı olarak körelmiş olduğu bir geçiş sınıfını- temsil ettiği için, kendisini genel olarak sınıf karşıtlığının üstüne yükseldiğini hayal eder.” (Karl Marx – *Louis Bonaparte’ın 18 Brumaire’i*)

Küçük burjuva demokrat bakış açısının radikal bir ifadesi olarak anarşistlerin programına yansıyan şey budur. Özellikle iktidarın ele geçirilmesinden önce ve sonra devrimin silahlı kuvvetleri de dahil (iktidar onlar olmadan ele

geçirilebilecekmişçesine) hiçbir devletin, öncü partinin, hiçbir önderliğin (veya “hiyerarşinin”) olmaması. Bu görüş, eskiyi devirmek, eski düzeni yıkıp devrimi sömürü ve baskının tüm koşullarının ve tüm temellerin tamamen ortadan kaldırılmasına dek ilerletmek konusunda aciz olan, temelde küçük burjuvazinin sınıfsal konumunun ve bakış açısının bir ifadesidir. Böylesi bir program bilinçli proletarya tarafından reddedilmelidir. Sınıfsal bir bilince sahip proletarya, kendi önderliği altında -öncü partisinin önderliği ile gerçekleştirilecek- devrimci bir hareket inşa etmek durumundadır. Devrimci mücadele komünizmin dünya çapındaki başarısına dek ileriye taşınmalı ve en nihayetinde devlet ve parti de dahil her türden hiyerarşi ve sınıfsal bölümler ortadan kaldırılmalıdır. Ve tüm bu süreç boyunca, devrimci proletarya, küçük burjuva demokratları kazanmaya çalışmalıdır. Özellikle de aralarında daha radikal olanları kazanmak durumundadır. Bununla birlikte, onların küçük burjuva demokratik önyargılarına ve yanılsamalarına boyun eğmeden ve devrimci mücadeleye baştan sona önderlik etmenin gerekliliği ve sorumluluğundan kaçınmadan bu süreç ele alınmalıdır.

*K.Venu, sosyalizmden komünizme geçişte öncü partinin belirleyici rolü meselesini reddeden ve Marksizme sırtını dönmüş Hindistan’daki eski bir Maoist liderdir. *“Demokrasi: Her Zamankinden Daha Fazlasını Yapabiliriz ve Bundan Daha İyisini Yapmalıyız”*, Kazanılacak Dünya dergisi 1992/17 içinde DKP ABD Başkanı Bob Avakian, K.Venu’nun hatalı çizgisini çürütmüştür.

İktidarı Almak Yozlaştırır

Editörün Notu: Aşağıdaki makale Bob Avakian'ın mimarı olduğu komünizmin yeni sentezini destekleyen okurumuz Rajko Tomas tarafından 16 Haziran 2020 tarihinde web sitemize iletilmiştir. Makalede gerçek bir devrim hareketi açısından iktidar meselesinin önemi ve belirleyici rolü öne çıkmaktadır.

Geçtiğimiz günlerde Rod Serling'in yazıp yönettiği *The Twilight Zone* isimli klasik televizyon dizisinin, ilk kez 20 Ekim 1961 tarihinde CBS kanalında gösterimi yapılan "The Mirror" isimli bölümünü seyrediyordum. Dizide ismi belli olmayan bir Latin Amerika ülkesinde -dizideki karakterlerden ve kostümlerden Küba referansı ile hareket edildiği açık bir şekilde belli oluyordu- devrimin ardından iktidar düzeyinde yaşanan gelişmeler ele alınıyordu. Devrimin önderi Clemente karakteri -bir kez daha kostümü, sakalı ve konuşma tarzı ile Fidel Castro'nun karikatürize edildiği açık bir şekilde belli oluyordu- eski rejimin halk düşmanı diktatörünü, devrimden sonra ele geçirdikleri hükümet binasına elleri kelepçeli bir şekilde getiriyor ve çevresindeki yoldaşlarıyla beraber kendisine halk düşmanı faaliyetlerinden ötürü öfke ile çıkışıyordu. Devrik diktatör -Fulgencio Batista olarak da düşünebilirsiniz- yediği fırçaların ardından bir süre sonra pişkin ve umursamaz bir tavır ile Clemente'ye yanıt vermeye başlıyordu: "Yakında senin de gözün açılır, aslında sen bensin. Hepimiz aynı türdeniz." Burada vurgulanan "sen aslında bensin" ifadesi, sonradan bir ayna metaforu ile destekleniyordu. Devrimci lider Clemente ne zaman aynaya baksa en yakın yoldaşlarını kendisine suikast hazırlığı içinde görüyor, korkuya kapılıyor ve çeşitli direktiflerle yakın çevresini tek tek ortadan kaldırıyor. Böylece gitgide yalnızlaşıyor, herkesten şüphe duyuyor ve adım adım devrik diktatörün tarzını benimsiyordu. Farklı sloganlar ve farklı hedefler ile aynı kısır döngüde, aynı bağlamda hareket ediyor ve gittikçe yozlaşıyordu.

Dizide ima edilenin ve genel olarak kamuoyunda sanılanın aksine, Küba'nın gerçek bir komünist ülke olmadığını elbette belirtmek gerekiyor. Bu ayrı bir dosyanın konusu. Bununla birlikte, dizide işlenen tema oldukça keskin bir çelişkinin biraz da klasikleşmiş bir şekilde ele alınmasına dayanıyordu. İktidarda hangi sınıfın siyasi temsilcilerinin olduğundan, toplumu hangi dünya görüşünün, hangi program ve hedeflerin yönettiğinden bağımsız olarak iktidarın a priori olarak “kirli ve yozlaştırıcı doğası” şeklindeki bir tema üzerine kültür, siyaset, sanat ve felsefe alanında devasa bir külliyat mevcut. Mesela sofizm, kinizm, nihilizm, liberalizmin belirli bir teorik çerçevesi veya anarşizm ve türevi ideolojiler doğrudan böylesi bir düşüncenin sistemli ifade biçimleri olarak bilinmektedir. Bu yaklaşımı en basit ifadesi ile şu şekilde belirtebiliriz: İyiler gelirler kötülerı yenerler, fakat kötülerın konumuna geçtikleri zaman iyilerin de kötüleşmesi kaçınılmazdır. Bunun başka hiçbir çözümü yoktur, dolayısıyla yapılacak en doğru şey iktidardan uzak durmak ve her tür iktidarı eleştirmektir.

Gerçek Bir Çelişki ile Yüzleşmek

İktidarın (ve devlet mekanizmasının) “yozlaştırıcı” ve “kötü” olduğu şeklindeki iddia, yüzeysel ve genellemeci bir şekilde ele alınmaması gereken son derece önemli bir meseledir. Özellikle de son günlerde Minneapolis'te George Floyd'un katledilmesi ardından başlayan ve hızla tüm ABD'ye yayılan geniş kitlesel protestoların gerçekten yapıcı ve dönüştürücü bir yönelim içinde olabilmesi açısından da bu meselenin belirleyici bir rolü bulunmaktadır.

Polis terörüne, sistematik baskı ve eşitsizliklere karşı mücadele eden halk kitlelerinin, mevcut sistemi yıkarak iktidarı hedeflemesi ve böylesi bir kapsamlı bir hedef doğrultusunda gerekli stratejik yönelim içinde olması, bütün bir mücadelenin geleceği açısından hayati önemde bir mesele olarak ortada durmaktadır. Kalıcı çözümler açısından kapitalist-emperyalist sistemin işleyişinden ve burjuvazinin

diktatörlüğünden köklü bir kopuş gerçekleştirmek gerekiyor. Bu miadı dolmuş, insanlığın ufkunu daraltan, son derece gereksiz, baskıcı ve halk düşmanı düzeneğin milyonların devrimci mücadelesi ve dönüşüm ihtiyacı doğrultusunda devrilmesi gerekiyor.

Bu işin bir yönü ve çok önemli bir yönü. Bu toplum ve genel olarak bütün bir insanlık adına çok daha büyük ve köklü değişiklikler yapabilmenin, sömürücü ilişkilerin kökünün kazınması için gerekli olan zeminin hazırlanması doğrultusundaki en kritik adımlardan biri. Ama şüphesiz tek adım da değil. Bütün bir mücadelenin uzun soluklu seyri düşünülecek olursa, devrimden sonra kurulacak yeni sosyalist toplumda, çeşitli şekillerde filizlenecek eşitsizliklerin yönetilmesi, halk içinde açığa çıkacak farklı türden çelişkilerin doğru şekilde ele alınması, farklı biçimlerde boy gösterme durumu bulunan çeşitli baskıcı toplumsal ilişkilerin önlenmesi, devrilen eski sistemin yeniden kendi düzenine kabul ettirebilmek doğrultusundaki bozucu girişimlerine karşı önlem alınması, içinde hareket edilen ve kapitalist-emperyalist bir sistemin boyunduruğu altında bulunan tüm bir dünya sisteminin karmaşık çelişkileri ve bütün sınıfların ortadan kaldırılacağı komünist yeni bir toplum doğrultusundaki hedeflerin doğru şekilde yönetilmesi gibi meseleler açısından iktidara, önderliğe ve bilime ihtiyaç bulunmaktadır.

İktidar Arzusu

Komünistler, arzulu bir şekilde iktidarı istediklerinden ötürü özellikle de her tür iktidarın kirli olduğunu düşünen çevreler tarafından sıklıkla eleştirilirler. Bu yeni bir şey değildir. Fakat burada dikkat çekici bir çelişki durumu kendini gösterir. Çünkü bu eleştirileri yapanların azımsanmayacak bir kesimi, mevcut sistemin, yani burjuvazinin diktatörlüğü altında sistematik bir şekilde bastırılmaktadır. Savundukları ideoloji ve düşünsel konumlanmaları “iktidarın kirliliği ve bozuculuğu” ile kendilerini sisteme muhalif gösterirken, öte yandan tam da sistemin çizmiş olduğu sınırların ötesini

göremeyen, bunun ötesinde köklü değişiklikleri gerçekten hayal dahi edemeyen bir kısıtlılık içinde kalmalarına vesile olur.

İktidarı hedeflemek içi boş bir tutku veya hırs meselesi değildir. Komünistlerin iktidarı almaları ve tamamen farklı bir devlet uygulaması olan proletarya diktatörlüğünü kurmaları, yukarıda bahsedilen hedeflerin gerçekleşmesi için kritik önemdedir. Bütün insanlığın özgürleştirilmesi sürecindeki çok yönlü stratejik çalışmanın gerçekleşmesi için bu gereklidir. Doğru temelde ve rehberlikte gerçekleşecek gerçek devrimlere ve gerçek sosyalist ülkelere duyulan ihtiyaçtan ötürü bu gereklidir.

Devrimden sonra, bir yandan proletarya diktatörlüğünü korumanın ve burjuvazi üzerinde çok yönlü diktatörlük uygulamanın zorunluluğu ve hayati önemi bulunmaktadır. Çin'deki Kültür Devrimi sürecinin öne çıkan teorisyenlerinden Zhang Chunqiao, bu meseleye ilişkin şu önemli soruyu sorar;

“Mesele bu şekilde anlaşılmazsa, Marksizm teorik ve pratik açıdan kısıtlanır ve çarpıtılırsa, proletarya diktatörlüğü boş bir deyişe çevrilirse ya da burjuvazi yalnızca bazı alanlarda engellenir, proletarya diktatörlüğü de yalnızca belirli bir aşamada, örneğin mülkiyet sisteminin dönüşümü öncesinde uygulanır fakat sürecin her aşamasında uygulanmazsa, bu durum burjuvazinin “müstahkem köylerine” dokunmadan burjuvazinin tekrar genişlemesini ve kendini yeniden üretmesini sağlamaz mı?” [\[1\]](#)

Öte yandan, devamlı bir koruma ve bastırma yönü ile komünistler varmak istedikleri hedeflere ulaşamazlar. İktidarı almak kadar iktidarı kullanmak da çelişkilerle olduğu haliyle yüzleşme ve bütün bunları kitlelerin katılımı ile çözme sanatıdır. Yeni Komünizm'in mimarı Bob Avakian, bu karmaşık ve zorlu çelişkinin nasıl ele alınabileceği doğrultusunda şu önemli vurguyu yapar:

“Bir yandan, proletaryanın iktidarını korumak ve düşmanları

tarafından bu iktidarın devrilmesine izin vermeme gerçeği -ya da çelişkisi- açık bir şekilde belirleyici bir meseledir, bu bir ölüm kalım meselesidir. Bu temelden taviz verilemeyecek bir meseledir. Ancak öte yandan, bunun nasıl yapıldığı, bunu yapmanın yolları ve yöntemleri, proleter devletin niteliksel olarak farklı bir devlet türü olduğunun bir ifadesi olmalıdır. Proletarya ve onun öncüleri ve onun siyasi temsilcileri iktidar oldukları zaman, herhangi bir sömürücü sınıfın kullandığı aynı araçlar ve yöntemler uygulanamaz.” [2]

Bob Avakian’ın bu önemli vurgusu, özellikle de geçmiş sosyalizm pratikleri göz önünde bulundurulduğu zaman her zaman yaratıcı, derinlikli ve kapsamlı bir şekilde uygulanamamıştır. Ve proletarya diktatörlüğünün korunması ile geniş halk kitlelerinin tüm sömürücü ilişkilerden ve gerici fikirlerden özgürleştirilmeleri süreci arasında diyalektik ilişki çoğunlukla doğru şekilde yönetilememiştir. Bu noktada Mao’nun öneminin ve katkılarının altını çizmek gerekir. Bob Avakian’ın da belirttiği gibi;

“Mao, özellikle Kültür Devrimi yoluyla bu meseleyle boğuşuyordu. Kendisinin de söylediği gibi, bu çelişki ile başa çıkmanın araçları ve biçimleriyle boğuşuyordu. Büyük Proleter Kültür Devrimi büyük ölçüde bu önemli meseleye bir cevaptı. Kültür Devrimi, bu çelişkilerin bazılarıyla başa çıkmanın bir aracı ve biçimiydi... Kültür Devrimi, siyasi iktidar organları ve proletarya diktatörlüğüne karşı çıkanların baskılama yöntemlerini agresifçe kullanmadan -diktatörlük dizginlerini bırakmaktan- çok farklı bir yaklaşımı temsil ediyordu. BPKD sırasında, sınıf düşmanlarını bastırmak için devlet iktidarının organlarının kullanılmasına devam edilirken, aynı zamanda BPKD sürecinde gerçekleştiğini ve karakterize olduğunu bildiğimiz bütün bir kitle ayaklanmaları ve mücadelelerin gelişimi vardı.” [3]

Toplumu geriye çeken baskıcı ilişkilerin ortadan kaldırılması, halk kitlelerinin sömürücü iktidarlardan tarafından devamlı olarak baskılanan potansiyelinin açığa çıkarılması ve toplumun

her alanında çok yönlü gelişimlerinin maksimize edilmesi, insanları birbirleri ile kısır bir rekabete sürükleyen düşünce kalıplarının sökölüp atılması için **iktidara, yeni tipte bir devlet biçimine, proletarya diktatörlüğünün korunmasına yakıcı bir ihtiyaç bulunmaktadır**. Amacı sınıfları ve sınıfları ortaya çıkaran koşulları ortadan kaldırmak olan bu özel aygıt, geniş halk kitleleri için “kirli” değil aksine oldukça “yararlı” ve “destekleyicidir”. Fakat bununla birlikte, Bob Avakian’ın da belirttiği gibi, bu aygıt eski sömürücü sınıfların aygıtının bir kopyası veya ismi değiştirilmiş bir hali olamaz.

Zaferin Meyveleri

Bu noktada bir kez daha yukarıda bahsettiğim *The Twilight Zone* bölümüne gelmek istiyorum. Devrik diktatör ile devrimin önderi Clemente arasındaki tartışmanın bir yerinde, elleri kelepçeli devrik diktatör alaycı bir şekilde şunu söyler: *“Bu odaya, şu halka bir bak! Sence bunlar zaferin meyveleri mi? Bu sadece bir mirastır Clemente!”*

Burada yoğunlaşmış çok ciddi bir çelişki bulunmaktadır. Halk düşmanı devrik diktatörün bu sözlerinde belirli bir haklılık payı vardır, fakat aynı zamanda idealize edilmiş bir yön de mevcuttur. Devrimler verili koşullar içinde gerçekleşir ve kurulacak olan yeni iktidar önceki toplumdan devir alınan, yine verili bir bağlam içerisinde hayata geçer. Komünistler üzerinde hareket ettikleri zeminin yapısını -devrime katılan kitleler de dahil olmak üzere toplumun gerçek durumunu, eski toplumda ve dünyada egemen fikirlerin etkisindeki halk kitlelerinin karmaşık durumunu- ve gerçek sınırlarını bilmek ve bunu dönüştürmek zorundadır. Bununla birlikte “zaferin meyveleri” metaforunda da belirli bir sınırlılık bulunmaktadır. Zafer yalnızca bir hamlede ve bir hediye kazanma yönelimi ile elde edilecek türden bir şey değildir. Esas olarak, komünistler için iktidarın alınması mutlak bir zafer de değildir. Bu yalnızca uzun bir yürüyüşün kritik, fakat son tahlilde pek çok adımından yalnızca biridir.

Bir kez daha belirtmek gerekiyor. Devrime hazırlanmak ve bunu gerçekleştirmek de dahil olmak üzere, komünizm hedefine doğru kitlelere canlı bir şekilde rehberlik edecek ve toplumun çok renkli ve çok canlı bir şekilde mayalanmasının koşullarını her seferinde yaratacak kökten farklı ve çok daha iyi bir iktidar aygıtına ve bu aygıtı bilimsel temelde kullanacak bir önderliğe ihtiyacımız bulunuyor.

Bob Avakian'ın mimarı olduğu komünizmin yeni sentezi **“Yeni Komünizm”**, işte böylesi zorlu bir çelişkiyi çözümlemektedir. **Sağlam çekirdek ve sağlam çekirdek temelinde bir hayli esneklik** modellemesi, bu sistem sınırları içinde kalmak istemeyen, bu sistemi gerçekten devirmek ve yeni bir yönetim biçimi kurmak isteyen herkesin derin bir şekilde öğrenmesi gereken, çok farklı bir pratiği ve yaklaşım biçimini belirleyen bir yeniliktir. Bob Avakian'ın bu modellemesi 2018 yılında El Yayınları tarafından basımı yapılan *“Yeni Komünizm: Gerçek Bir Devrim ve Kökten Yeni Bir Toplum İçin Gerçek Kurtuluşa Giden Yolda Bilim, Strateji ve Önderlik”* ve Yordam Yayınları'ndan basımı gerçekleştirilen *“Kültür, Sanat, Bilim ve Felsefe Üzerine Gözlemler”* çalışmaları içinde bulunabilir. Ayrıca Bob Avakian'ın yazarı olduğu *“Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa (Tasarı Önerisi)”* başlıklı çalışma, bu modellemeyi içeren kökten farklı yeni bir sosyalist toplumun işleyiş biçimini somutlaştırması açısından vizyoner ve ufuk açıcı bir çalışmadır.

Bütün bu çalışmalar ve Bob Avakian'ın bu makalede ele alınan iktidar meselesine yönelik diğer analizleri yenikomunizm.com ve İngilizce bilen okurlar açısından revcom.us web sitesinden incelenebilir.

Referanslar:

[1] Chunqiao, Z., 2019. *Seçme Makaleler. Burjuvazi Üzerinde Çok Yönlü Diktatörlük Uygulanması Üzerine*. A. Arslan (Çev.), İstanbul: El Yayınları. s.88.

[2] Avakian, B., 2003. *Proleter Demokrasi ve Proletarya Diktatörlüğü Üzerine: Öncü Toplumun Kökten Farklı Bir Görünümü*. Bu makale Bob Avakian'ın "İki Büyük Kamburu Aşmak: 'Dünyayı Fethetmek' Üzerine Daha Fazla Düşünce" başlıklı bir konuşmadan alınmıştır ve *Revolutionary Worker*'ın 1224 nolu sayısında yayınlanmıştır. Kaynak için bkz: <https://revcom.us/a/1224/2hdem11.htm>

[3] Üstte age.

Eşitsizliğe Bir Son Vermek

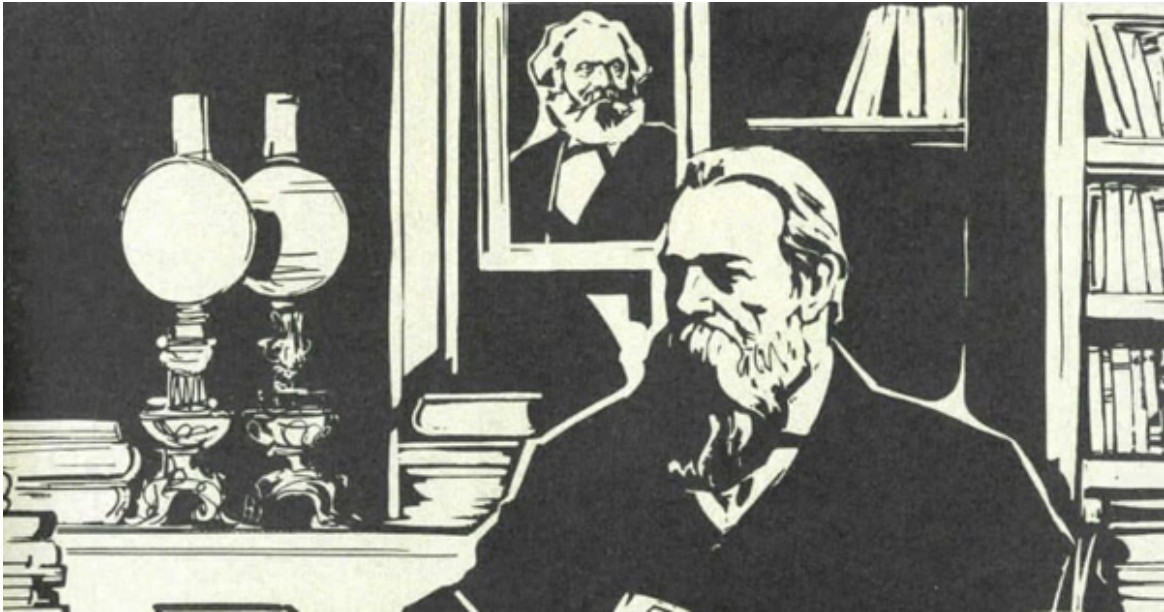
Editörün Notu: Bob Avakian'ın aşağıdaki yazısı "*Kemiklerin Minberinden Vaaz Vermek: William Bennett'in Erdemlerinin Altındaki Gerçeklik Veya Ahlaka İhtiyacımız Var, Ama Geleneksel Ahlaka Değil*" başlıklı kitabının "Günaha Son Vermek" kısmının 3.bölümü içeriğindendir. İlk kez *Revolutionary Worker*'ın 982.sayısında 15 Kasım 1998 tarihinde yayınlanmıştır.

Kaynak için: [RW ONLINE:Bob Avakian: Putting An End to Inequality \(revcom.us\)](http://www.revolutionandwar.com/online/bob-avakian-putting-an-end-to-inequality)

Komünist ilkeler, belirleyici unsurlar olarak, erkekler ve kadınlar arasındaki ve farklı halklar ve milletler arasındaki tüm eşitsizliklerin üstesinden gelme hedefini içerir. Komünist bakış açısı ve metodoloji, kadınların ezilmesinin, toplumun sınıflara bölünmesine ve buna binlerce yıldır eşlik eden tüm sömürü ve baskıya ayrılmaz bir şekilde bağlı olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Bu sömürü ve baskının ve sınıfsal farklılıkların ortadan kaldırılması meselesi, kadınların kurtuluşuyla ayrılmaz bir şekilde bağlantılıdır. Başka bir deyişle, kadınların kurtuluşu "4 Bütünleri" tamamlamanın hayati bir parçasıdır, cinsiyet ve aile ilişkilerinin tüm yönleri esas olarak bu özgürleşmeyle ilişkileri açısından değerlendirilmelidir.

Komünist ahlak, bu kurtuluş mücadelesini ilerleten şeyleri destekler ve kadınları aşağılayan, onları baskı altına alınmasını herhangi bir şekilde pekiştiren her şeye karşı çıkar. Buna hem “imparatorluğun sonu” cinsel çöküş hem de “geleneksel ahlak”, pornografinin ve *İncil*’in değersizleştirmeleri dahildir.

Benzer şekilde, komünizmin nihai başarısı, yalnızca uluslar arasındaki düşmanlığın değil, insanlığın farklı uluslara ayrılmasının bile üstesinden gelineceği ve dünyanın her yerindeki insanların işbirliğine dayalı birliğinin yerini alacağı anlamına gelir, ki bu durum ancak komünizme geçişin önemli bir parçası olarak uluslar arasında eşitliği sağlamak için kararlı bir mücadele yoluyla gerçekleşebilir. Ve buna karşılık, uluslar arasında eşitliğin sağlanması, en yoğun ve belirleyici yönüyle, ezilen ulusların kendi kaderini tayin hakkı ve özellikle halen her yönden emperyalist tahakküme tabi olan Üçüncü Dünya genelinde dünya uluslarının büyük çoğunluğunun kurtuluşu anlamına gelir.

“Engels, toplumun sınıflara bölünmesinin, servetin, gücün ve entelektüel hayatın bir avuç insanın tarafından tekelleştirilmesinin artık gerekli olmadığını göstermek için daha da ileri gitti, bu tür bir bölünme ve tekelleşmenin artık ekonomik, politik,

entelektüel olarak kalkınmanın önünde bir engel haline geldiğini belirtti.” – Bob Avakian

Komünist ahlak, ezilen ulusların ve azınlık milliyetlerin dillerine ve kültürlerine karşı ayrımcılık yapan ve bir halkın veya ulusun diğerlerine üstünlüğünün tüm şovenist biçimleri de dahil olmak üzere emperyalist egemenliği ve uluslar arasındaki eşitsizliği destekleyen her şeye karşı çıkar. Ayrıca komünist ahlak, uluslar arasında eşitlik, kendi kaderini tayin hakkı ve ezilen ulusların kurtuluşu için mücadele temelinde tüm uluslardan halk kitleleri arasındaki birliği teşvik eden şeyleri destekler.

Hem belirli toplumsal sorunların incelenmesi hem de genel ilkelerin tartışılması, komünist ahlakın günümüz dünyasında hem belirli bir temele, hem de somut bir uygulamaya sahip olduğunu göstermektedir. Engels’in açıkladığı gibi, tarihte ilk kez insan toplumunun gelişimi -temelleri üretimin maddi güçlerinde olan- bir bütün olarak insanlık için (önceki çağlardaki nispeten küçük ve izole insan gruplarının aksine), insanların birbirleriyle ilişki kurmasının ve insanların maddi ve kültürel ihtiyaçlarını toplumun farklı sınıflara bölünmeden, baskı ve toplumsal karşıtlık olmadan giderek artan bir düzeyde karşılamanın temeli olduğu bir noktaya ulaşmıştır. Ve hepsi bu kadar da değil: Engels, toplumun sınıflara bölünmesinin, servetin, gücün ve entelektüel hayatın bir avuç insanın tarafından tekelleştirilmesinin artık gerekli olmadığını göstermek için daha da ileri gitti, bu tür bir bölünme ve tekelleşmenin artık “ekonomik, politik, entelektüel olarak kalkınmanın önünde *bir engel*” haline geldiğini belirtti. (*Ütopik Sosyalizm ve Bilimsel Sosyalizm*, vurgu eklendi)

Böylece komünist ahlak -diğer tüm ahlaklar gibi- herhangi bir tarihsel ve toplumsal temelden bağımsız olması ve her çağda uygulanabilir olması anlamında aşkın değildir, tam da bu çağ için evrensellik niteliğine sahiptir: İnsanlığın bu çağda

yapması gereken sıçramaya ve bu sıçramayı gerçekleştirmenin araçlarına tekabül etmektedir.

Komünist ideoloji, muhaliflerinin sıklıkla iddia ettiği gibi, “yeni bir din” değildir (Gerçi zaman zaman revizyonistler tarafından böyle bir şeye ve iktidara gelen revizyonistler tarafından “devlet dini” gibi bir şeye indirgenmiş olsa da, böyle değildir). Aksine, doğada ve toplumda faaliyet gösteren gerçek güçleri anlamak için bilimsel bir yaklaşıma dayanmaktadır. İnsanlığın bu doğal ve toplumsal güçleri anlama ve dönüştürme yeteneğinde tarihi bir ilerlemenin yolunu işaret etmektedir. Ayrıca insanlığın şimdiden yapmaya başladığı büyük sıçramaya tekabül eden ilkeler ve ahlak için gerçek ve sağlam bir temel sağlar.

Mao, komünistlerin geniş bir zihne sahip olmaları gerektiğini söylemişti; devrim için savaşırken cesur ve kararlı olmalı, kişisel çıkarlarını kitlelerin devrimci çıkarlarına tabi kılarak devrimi yaşamlarında her şeyin üstünde tutmalıdırlar; sürekli olarak “ilkeye bağlı kalmalı, Partinin kolektif yaşamını pekiştirmek ve Parti ile kitleler arasındaki bağları güçlendirmek için tüm yanlış fikir ve eylemlere karşı yorulmak bilmez bir mücadele yürütmelidirler”; ve herhangi bir bireyden çok Parti ve kitleler için ve kendilerinden çok başkaları için kaygı duymaları gerekmektedir. (Bkz. “Liberalizmle Mücadele”) Bu tespit, burjuva çağından hem maddi hem de ideolojik olarak geleneğin zincirlerinden radikal şekilde koparak dünya komünizmi çağına geçişteki komünist ahlakın özünü verir.

[Zalimler İçin İyi Olanlar, Ezilenler İçin Kötüdür](#)

Proletarya Neden Birleşik Cepheye Önderlik Etmeli?

Editörün Notu: Devrimci Önder ve Yeni Komünizm'in mimarı Bob Avakian'ın aşağıdaki makalesi 2 Şubat 1997 tarihinde *Revolutionary Worker* #892'de yayınlanmıştır. Türkçe çevirisini okurlarımız için aktarıyoruz.

Çok kararlı olmamız ve sözünü ettiğimiz stratejinin **Proletarya Önderliği Altında Birleşik Cephe** olduğu gerçeğine sıkı sıkıya sarılmamız çok önemli.

Yalın hakikat, proletarya ve onun öncü partisinin genel ve nihai anlamda birleşik cepheye önderlik etmesi gerektiğidir, aksi takdirde en nihayetinde devrime ve geniş kitlelerin kurtuluşuna hizmet etmeyecektir. Bu son derece temel bir hakikattir.

Ayrıca iktidarın ele geçirilmesinden sonra, yeni sosyalist toplumda ve komünizme geçiş boyunca, proletarya ve onun öncü partisi yalnızca genel olarak önderlik etmek zorunluluğuna sahip değildir. Bununla birlikte ve özellikle proletarya, kültür de dahil olmak üzere üstyapının tüm alanlarında burjuvazi üzerinde çok yönlü bir diktatörlük uygulamalıdır. Bu durum, Mao'nun özellikle Kültür Devrimi aracılığıyla ve özellikle (ve çok vurgulu bir şekilde) Deng Xiaoping'e ve onun revizyonist karargahına karşı son büyük savaşında defalarca altını çizdiği bir noktaydı.

Bunun temel bir yönü olarak, proletarya, partisinin önderliği aracılığıyla devlet iktidarının temel direklerini -orduyu ve genel olarak devlet aygıtını- kontrol etmek zorundadır. Bu konuda yapılacak hiçbir hata ve tereddüt durumu olmamalıdır. Proletarya ve onun partisi dışında hiçbir sınıf, devlet iktidarının temel direkleri üzerinde önderlik yapmayacaktır. Ve eğer başka biri yaparsa, o zaman gitmemiz gereken yere

gitmeyeceğiz -bu bir hakikattir- ve bu konuda katı olmalıyız.

Eğer çizgimizi ve onun temel ilkelerini ne kadar sıkı kavrarsak, o kadar geniş bir şekilde birleşebiliriz. Ancak bu konuda bir temelimizin olması gerekiyor: Sosyalist toplumda, genel olarak üstyapıda ve özellikle devlet iktidarının temel direkleri açısından başka hiçbir sınıf öncü ve lider bir konuma sahip olmayacaktır. Aksi takdirde kitleler acı çekecek ve eski toplum geri getirilecektir. Bu oldukça yalın bir hakikattir.

Bu konu, K. Venu'ya* karşı yürütülen *“Demokrasi: Her Zamankinden Daha Fazlasını Yapabiliriz ve Bundan Daha İyisini Yapmalıyız”* polemiğinde dile getirilen temel bir noktaydı. Eğer tüm bu sözde demokrasiyi sınıfsal içeriği olmadan ifade etmeye çalışırsanız, yapacağınız şey proletarya diktatörlüğünün altını oymak ve yıkmak olacaktır. Proletarya diktatörlüğünü daha “demokratik” bir şekilde uygulamayacak, proletarya diktatörlüğünün altını oyup yıkacaksınız. Ve bu durumda yeni ya da eski sömürücüler iktidarı ele geçirecek ve eski toplumun eşitsizliklerini geri getireceklerdir.

Bunu söylemenin başka bir yolu, yalnızca iktidarın ele geçirilmesine hazırlanmak ve bunu gerçekleştirmek için değil, fakat komünizme geçiş süreci boyunca, partinin kendisinin maddi temeli ve ideolojik temelinin, sınıfsal farklılıklarının ve buna bağlı her şeyin ortadan kaldırılmasına dek, proletaryanın ve onun öncü partisinin birleşik cepheye sonuna kadar önderlik etmesi gerektiğidir.

Sahadaki Pek Çok Ordudan Tek Bir Orduya

Bu durum, özellikle devlet iktidarının temel kaldıraçları söz konusu olduğunda çok karmaşık bir meseledir. Burada yine çok keskin bir çelişki ön plana çıkıyor. Lenin'in açıklamasına geri dönelim. Devrim, bir ordunun şurada hizaya girip ‘biz emperyalizmden yanayız’ derken başka bir ordunun da burada hizaya geçip ‘biz de sosyalizmden yanayız’ diyerek aralarında

savaşması kadar basit ve kolay bir şey değildir. Gerçekte, devrimci mücadele sırasında ve büyük olasılıkla devrimci savaşta sahada birçok ordu olacaktır.

Proleter devrimciler, bu çok derin maddi gerçeklik arasındaki çelişkiyi nasıl ele alırlar? Diğer yandan, yalnızca proletaryanın, proletarya diktatörlüğünün ve özellikle de devlet iktidarının temel direkleri ve kaldıraçları konusunda komuta konumunu kullanması gerektiğine dair çok köklü ilke nedir?

Veya başka bir deyişle, komünistlerin iktidarı ele geçirme sürecinde nesnel olarak ve hatta belki bir süre sonra bile sahada (en azından siyasi ve muhtemelen askeri olarak) çok sayıda ordu olacağı çelişkisiyle nasıl başa çıkacaklar? Sonuçta tek bir liderlik altında sadece bir ordu olabilir mi? Başka bir deyişle, devrimden sonra proletarya diktatörlüğü ile pek çok ordu olmayacak, sadece bir ordu olacaktır.

Şimdi, bu genel çelişkiye dahil olan belirli karmaşık faktörlerden biri de ulusal sorundur. ABD’de (şimdiki durumda) Afro-Amerikanların kendi kaderini tayin hakkı ve özellikle ayrılma hakkı (kendi devletini kurma hakkını) vurgulamıştık. Özellikle beyazlar arasından geniş kitlelere bunu aktarmayı ve “kendi kaderini tayinci bir ruh” içinde bu kitleleri eğitmeye devam etmek gerekmektedir. Kendi kaderini tayin hakkını savunmanın, egemen olan Avrupalı-Amerikan halk açısından bu sorunun eşitlik temelinde ve güç kullanımından vazgeçilerek çözülmesi gerektiği anlamına geldiğini vurgulamak gerekmektedir.

Aynı zamanda, devrimin amacı, herhangi bir verili noktada mümkün olan en geniş topraklarda proletaryanın egemenliğini kurmaktır. Bu da tam olarak halkın gönüllü birliğine ve eşitlik mücadelesine dayanmaktadır. Buna uygun olarak hedefimiz, proletaryanın ve tüm uluslardan halk kitlelerinin çıkarlarını temsil edecek, eşitlik ilkesine dayanacak ve halkın gönüllü birliğini ifade edecek *tek bir çokuluslu*

proletaryanın tek bir öncü partisi tarafından yönetilen tek bir devrimci ordu ile birleşik bir devlet aygıtı elde etmektir.

“Ayrıca diğer sınıf güçlerinin olumlu nitelikleri ne kadar çok ön plana çıkarılabilirse, bu diğer sınıf güçleriyle birlikte yaşamak ve dünya çapında komünizme geçişin bütün bir tarihsel döneminde maddi ve ideolojik olarak o kadar çok şey değiştirmek mümkün olacaktır. ” – Bob Avakian

Tüm bunları doğru bir şekilde ele almanın kolay olmayacağı açıktır, ancak yapılması gerekir, yapılabilir de. Burada bahsettiğim şey, devrimci güçlere bunu yaparken rehberlik etmesi gereken ve rehberlik edecek temel ilkelerdir.

Elbette sosyalist toplumda fazlasıyla çeşitlilik, hatta bir anlamda ordu içinde de çeşitlilik olacaktır. Birliğe olduğu kadar çeşitliliğe de ihtiyacımız var.

Ancak devrimden sonra pek çok farklı ordu olmayacak. Çünkü eğer ortada çok sayıda farklı ordu varsa, bu durumda kesin olarak bu farklı ordular tarafından temsil edilecek pek çok

farklı sınıf olacaktır, ve bunlardan biri de burjuvazi olacaktır. Bunu istemiyoruz, çünkü o zaman proletaryanın sınıfsal çıkarları ön plana çıkarılmayacak ve desteklenmeyecektir.

Sağlamlık ve Esneklik

Tıpkı entelektüel alanda olduğu gibi, *sağlamlık ve esneklik, birlik ve çeşitlilik, birlik ve mücadele politikasına* sahip olmalıyız. Fakat aynı zamanda, eğer devrimci bakış açısı öncü konuma yerleştirilmezse, işte bu durumda kitlelerin çıkarları zarar görecektir. Bu mesele dar anlamıyla komünistlerin çıkarları zarar görecektir meselesi değildir; kitleler zarar görecektir. Eski toplumun cehennemine geri sürükleneceklerdir. Devrimciler, eğer entelektüellerin kendiliğinden eğilimlerine engel olmayacak koşullar yaratırlarsa -genel anlamda aydınlardan bahsediyoruz; komünist aydınlar değil, daha geniş anlamda aydınlardan bahsediyoruz- o zaman bu aynı koşullar, kitleler açısından baskıcı olabilecektir ve kitleleri baskıcı bir sistem altına geri getirecek koşullara dönüşebilecektir. Bu durum, entelektüeller açısından çelişkinin kendini ifade ettiği keskin bir biçimdir.

Devlet iktidarı ve onun temel direkleri meselesi açısından düşünmek gerekirse, devrimciler çelişkilerin doğru bir şekilde ele alınması ve **Proletarya Önderliği Altında Birleşik Cephenin** doğru uygulanması ile aslında proletarya ve partisi tarafından yönetilecek tek bir devlet gücü çekirdeğine ve tek bir ordunun bulunacağı bir konuma geçmek zorunda kalacaklardır.

Hemen konuya girelim: Eğer proletarya, devlet gücünün kilit kaldıraçlarının kontrolünü başka herhangi bir sınıfla paylaşmaya çalışırsa bu işe yaramayacaktır. Bu durumda kitlelerin çıkarlarına hizmet edilmeyecektir. Yalnızca proletaryanın çıkarlarının açık bir şekilde komuta konumunda olacağı bir temelde diğer sınıf güçlerinden en olumlu faktörleri fiilen öne sürebiliriz.

Şimdi bu mesele, proletaryanın birleşik cephede ve sosyalist toplumda öncü rolünü ve komuta konumunu ilan etmesi meselesi değildir. Bu basitçe ilan edilebilecek bir şey değildir, siyasi olarak kazanılması ve savaş alanında kazanılması gerekir. Müttefik olmaya çalıştığınız bu diğer katmanlarla savaşarak, savaş alanında kazanılması gerektiğini kastetmiyorum. Ancak gerçekte diğer tarafı yenen ana güç olan ve proletaryayı ve partisini lider konuma getirmek için onunla birlikte yürütülen tüm siyasi çalışmaları gerçekleştiren proletaryanın devrimci ordusu tarafından somut olarak kazanılması gerekir. Ve eğer proleter devrimci güçler bunu başaramazlarsa, diğer sınıf güçlerine -hatta en radikallerine karşı- liberal bir tutum benimserlerse, işte o zaman geniş kitlelerin çıkarlarını baltalıyor ve en nihayetinde ihanet ediyor olacaktırlar. Çelişkiler kendini her zaman bu şekilde sunmayabilir. Ya da her zaman kolayca görünmeyebilirler. Ancak durumun temel gerçeği budur.

İdeolojimizi ve çizgimizi ne kadar sağlam kavrar ve uygularsak, stratejik hedeflerimiz doğrultusunda diğer güçlerle o kadar geniş bir şekilde birleşebiliriz. Proletarya diktatörlüğü altında, proletarya ve partisi ne kadar önderlik ederse önderlik rolünü o kadar sağlam bir şekilde kurar ve aynı zamanda proletaryanın çıkarlarını en geniş ve en temel anlamda temsil eden çizgi ve politikaları uygular. Ayrıca diğer sınıf güçlerinin olumlu nitelikleri ne kadar çok ön plana çıkarılabilirse, bu diğer sınıf güçleriyle birlikte yaşamak ve dünya çapında komünizme geçişin bütün bir tarihsel döneminde maddi ve ideolojik olarak o kadar çok şey değiştirmek mümkün olacaktır.

Bunu kendi çalışmalarımızla ilgili olarak düşünürseniz, daha şimdiden bunun kendini nasıl gösterdiğini görebilirsiniz. Herhangi bir mücadele etrafında diğer güçlerle birleşik bir cephede çalışırken diğer çizgiler hakim konumdaysa, bu durumda kitlelerin temel çıkarlarıyla uyumlu hedeflere yönelik daha geniş bir birlik kurulmaz. Daha fazla mezhepçilik, kitlelerin

temel çıkarlarından daha fazla uzaklaşma demektir. Yine de bu durum sadece bir mücadeleye ve bir örgüte girip liderliğimizi ilan ettiğimiz anlamına gelmiyor. Önderliği pratikte kazanmalıyız. Ancak uluslararası proletaryanın ve uluslararası komünist hareketin tüm tarihsel deneyiminin yanı sıra kendi pratiğimizin de proletaryanın ve partisinin önderliği için gerekli olan ihtiyacı ve temeli sağlam bir şekilde oluşturduğu bir gerçektir.

Bu “çekirdeği” bırakırsak -bunun proletaryanın önderliğinde bir birleşik cephe olması, baştan sona stratejik yönelimimizin bu olması gerektiği ve bunu pratikte kazanmamız gerektiği gerçeğini bırakırsak- eğer bundan vazgeçersek, her şeyimizi kaybederiz. Bu kadar yalın ve basit.

Bu mesele K. Venu’ya karşı polemiğin ana itici güçlerinden biriydi. Orada şunu belirtmiştik: Eğer sosyalist toplumda bizden yapmamızı istediğiniz şeyleri yaparsak, bu durumda burjuvaziyi daha önce geri alabildiklerinden çok daha hızlı bir şekilde iktidara davet etmiş oluruz.

Uluslararası proletarya, sosyalist ülkelerdeki tecrübelerinde burjuvazinin yeniden iktidara gelmesine engel olmada çeşitli sorunlar yaşadı. Ancak bu polemikte, proletarya eğer her yönden iktidarını kullanmazsa, bu durumda burjuvaziye ön kapının açılacağına işaret edilmektedir. Arka kapılardan ve pencerelerden girmelerini nasıl engelleyeceğimizi öğrenmeliyiz, ancak eğer proletarya önderlik etmezse bu durumda ön kapıyı açıyorsunuz demektir.

Öte yandan bunun bir diğer yönü de, ideolojimizi ve çizgimizi -uzun vadeli stratejik anlayışla fakat aynı zamanda yol boyunca her bir aşamada- toplumda mümkün olan en geniş halk saflarını fiilen kazanacak (veya en azından “dostane bir tarafsızlığa” kazanacak) şekilde kullanmamız gerektiğidir. Sosyalist toplumda burjuvazi üzerinde çok yönlü diktatörlük uygularken, üstyapının tüm alanlarında çok yönlü yönetim uygularken, söylediğim gibi sağlamlık ve esnekliği bir araya

getirmek, diğerk sınıf güçleriyle -ve hatta proleter kitlelerin kendi aralarında- mücadele ile birlik çelişkisini doğru bir şekilde ele almak gerekir.

Önceden belirttiğim gibi** orta tabakanın büyük çoğunluğu, proleter devrim ve toplumun sosyalist dönüşümü yoluyla kaybedeceklerinden aslında çok daha fazlasını kazanacaktır. Bu durum sıkıca kavranması ve açıkça akılda tutulması gereken önemli bir noktadır. Fakat bir kez daha belirtmek gerekiyor ki, çıkarları buna tekabül eden ve bir şeyleri kökten değiştirmek için savaşmak için acil bir ihtiyaç ve arzu besleyen toplumsal bir grubun -yani proletaryanın- devrimci mücadelesi yoluyla güçlü bir maddi güce dönüştürülmediği müddetçe, tüm bunlar yalnızca bir soyutlama (en iyi ihtimalle “iyi bir fikir”) olarak kalacaktır.

*K.Venu, sosyalizmden komünizme geçişte öncü partinin belirleyici rolü meselesini reddeden ve Marksizme sırtını dönmüş Hindistan’daki eski bir Maoist liderdir. *“Demokrasi: Her Zamankinden Daha Fazlasını Yapabiliriz ve Bundan Daha İyisini Yapmalıyız”*, Kazanılacak Dünya dergisi 1992/17 içinde DKP ABD Başkanı Bob Avakian, K.Venu’nun hatalı çizgisini çürütmüştür.

** Bkz. “Orta Sınıfa Hitap Eden Devrim”, RW No.776

Devrimciler Devrime Ne Zaman Başlayacaklarını Nasıl Bilecekler?

Editörün Notu: Devrimci Önder ve Yeni Komünizm’in mimarı Bob Avakian’ın aşağıdaki makalesi 26 Ocak 1997 tarihinde *Revolutionary Worker* #891’de yayınlanmıştır. Türkçe

ABD gibi bir ülkedeki devrimciler, iktidar için devrimci bir mücadele başlatmanın ne zaman mümkün olacağını nasıl bilebilir? Ve bunun bütün bir **Proletarya Önderliği Altında Birleşik Cephe (PÖaBC)** stratejik yönelimiyle ne ilgisi var?

“Başkana Sor” dizisinde de vurguladığım üzere, zamanı geldiğinde devrimci savaşa hazırlanma ve mücadele sürecinin bütününe dair şunları belirtmiştim: “Halk her zaman zulme karşı direnmeli ve bu sistemin zalimliklerine ve uygulayıcılarının saldırılarına karşı kendini savunmalıdır. Parti, onlara bu konuda önderlik etmelidir; kitlelerin yaşadığı ve çalıştığı yerleri devrim için kaleler haline getirerek genel devrim hazırlığına hizmet etmesi için çalışma yürütülmelidir. ABD’de ve diğer emperyalist ülkelerde, ancak savaş zafere taşımak için gerekli koşullar mevcut olduğunda “savaş durumuna” girmek ve sisteme karşı fiili savaş eylemlerine kalkışmak doğru olacaktır. Mao’nun da dediği gibi, devrimci savaş kitlelerin savaşıdır. Yalnızca halk kitlelerinin bu savaşı desteklemeye ve aktif olarak içinde yer almaya hazır ve kararlı olması ile devrimci bir savaş başarı şansına sahip olabilir. Maoist halk savaşının amacı sisteme yalnızca militanca meydan okumak değildir, fakat aynı zamanda bu sistemi gerçekten devirmektir. Yalnızca savaşmak değil, aynı zamanda kazanmaktır.”

“Gerçekten Kazanabilir miyiz?” içinde ele aldığım üzere, “Devrimci savaş başlatmak için doğru zaman geldiğinde, süreç kent bölgelerinde yoğunlaşan kitlesel ayaklanmalar biçimini almalıdır. Mümkün olduğu kadar çok bölgede devrimci bir rejimin kurulmasına ve ardından eski egemen sınıfı ve onun karşı-devrimci silahlı kuvvetlerini nihai ve tam olarak yenilgiye uğratmak için bir iç savaş yürütülmesine yol açmalıdır.”

Burada, silahlı bir ayaklanma için Lenin'in üç koşulundan biraz bahsetmek istiyorum. Şimdi bunlar spesifik olarak silahlı bir ayaklanmaya dair tartışılan üç koşuldur. Ayrıca bu koşullar, Lenin'in devrimci bir durumu neyin oluşturduğuna ilişkin diğer formülasyonlarından da biraz farklıdır.

Egemen sınıfların nasıl eski şekilde yönetemediğini ve kitlelerin eski şekilde yaşamak istemediğini anlattığı birkaç formülasyon mevcut. Bu formülasyonların birçoğunda, kitlelerin eski tarzda yaşama isteksizliğine, işleri yürütmek ve başarılı bir devrim yapmak için bilinçli ve örgütlü bir devrimci ifade vermede öncünün hayati rolünü vurgular. Fakat özellikle silahlı bir ayaklanmanın hayati kriterlerinden bahseden Lenin şunları söyler. Birincisi: **“Başarılı olmak için, silahlı ayaklanma bir partiye veya bir gizli yapıya değil, gelişmiş ileri bir sınıfa dayanmalıdır.”**

Şimdi şu çok önemli bir noktadır. Lenin burada “gizli yapıya değil” diyor. Başka bir deyişle, kitleler arasında öne çıkan her tür devrimci ifadeden kopmuş az sayıda öfkeli entelektüel veya başına buyruk silahlı mücadele yürütmeye çalışanlara değil diyor. Ve sadece partiye dayanılamayacağını söylüyor; ileri sınıfa dayanmak gerekir diyor. Şimdi açıkçası, Lenin burada bir partinin önemli olmadığını ve bir öncüye de ihtiyacımız olmadığını söylemiyor; fakat ayaklanmanın temelde bir partiye dayanmadığını söylüyor. Başka bir deyişle, partinin kendisi ayaklanmayı gerçekleştiremez. İlk nokta budur.

Ve ikinci nokta, birinci noktanın bir tür devamıdır: **“İsyan, halkın devrimci yükselişine dayanmalıdır.”** Bu aynı zamanda yalnızca bir gizli yapıya veya hatta yalnızca partinin kendisine güvenme fikriyle de çelişir. Bir ayaklanmanın temelde neye dayanması gerektiğini açıkça ortaya koyar. Temelde ileri bir sınıfa ve halkın devrimci yükselişine dayanmak zorundadır. Başka bir deyişle herhangi bir eski örgütlenme ve bilinç durumunda değil, devrimci sınıfa - çağımızın proletaryasına- kendisini devrimci bir yükseliş

olarak ifade edecek ve bu yükselişte geniş kitleleri ileriye çekecek politik olarak bilinçli bir sınıfa dayanmak zorundadır.

Özellikle dikkat çekmek istediğim üçüncü nokta şudur: **“İsyan, büyüyen devrimci süreçte halkın ileri saflarının faaliyetinin doruk noktasında olduğu ve düşman saflarındaki ve devrimin zayıf, gönülsüz ve kararsız dostlarının saflarındaki yalpalamaların en güçlü olduğu zamana, böylesi bir dönüm noktasına dayanmalıdır.”** Üçüncü nokta budur. Ve Lenin, silahlı ayaklanma sorununu gündeme getirmenin bu üç koşulunun, silahlı mücadele ve iktidarın ele geçirilmesi açısından Marksizmi Blanşicilikten veya başka bir deyişle terörizmden ayırdığını vurgular. (Lenin’in burada özellikle emperyalist ülkelerdeki ayaklanma yolundan bahsettiğini ve bir Üçüncü Dünya ülkesindeki uzatmalı halk savaşı sorununu düşünmediğini akılda tutmak önemlidir. Bu ikinci durumda bile, devrimci savaş kitlelerin savaşı olmalıdır. Giderek kitleleri kendine çekmeli, temelde bu anlamda devrimci bir halka dayanmalı ve yalnızca gizli bir yapıya ya da yalnızca bir partiye dayanmamalıdır.)

“Bunun ortaya koyduğu ve vurguladığı şey, PÖaBC stratejimizin bir numara veya kısa vadeli bir araç değil, iktidarın ele geçirilmesi için stratejik bir yeniden hizalanma sorunu olduğu gerçeğidir. Ve hatta bunun ötesine bakıldığında, aynı zamanda dünya çapında komünizme doğru sosyalist geçişe ilerlemek için stratejik bir yönelim olduğudur.” – Bob Avakian

Lenin’in ayaklanma için bu üçüncü koşulu veya kriteri nasıl formüle ettiğine ve özellikle yukarıda altını çizdiğim kısımlara geri dönmek istiyorum. Silahlı ayaklanmanın devrim tarihinde, gelişen devrimci durumda ve devrimci harekette belirli bir dönüm noktasına bağlı olduğunu söylemektedir. Genel olarak ayaklanmanın devrimci bir duruma bağlı olduğunu biliyoruz, ancak Lenin’in vurguladığı gibi, devrimci durumun gelişimi içinde önemli bir dönüm noktasına dayandığını vurguluyor. Bu, halkın ileri saflarının faaliyetinin doruğa ulaştığı ve keskin devrimci durum içinde düşman saflarındaki ve devrimin zayıf, gönülsüz ve kararsız dostlarının saflarındaki yalpalamalar en güçlü olduğu önemli bir dönüm noktasıdır.

Burada bahsedilen şeyin, devrime yönelik bütün bir stratejiyle, devrimcilerin dostane tarafsızlık meselesine nasıl yaklaştıklarıyla ve bunun belli bir anlamda nasıl bütün bir farkı yaratabileceği ile ilgisi bulunmaktadır.

Devrim için Anahtar Unsurlar

Henry Kissinger’ın Beyaz Saray’da Nixon’la geçirdiği yıllara ilişkin anılarını okursanız, Lenin’in burada ulaştığı bazı tespitlerle oldukça ilgili olan bazı şeylerden bahsettiğini görürsünüz. Spesifik olarak, başarılı bir ayaklanma gibi bir şey için bazı temel bileşenlerden yoksun olunan ancak diğer yandan aslında bazılarını içeren bir durumdan bahseder ve en ilginç olan da budur.

Kissinger, Vietnam savaşı ve ABD’deki yaygın ve çalkantılı toplumsal ayaklanmalarla 60’lar ve 70’lerin başlarına doğru

gelişen durumun aslında yönetici sınıfları temelde nasıl felç ettiğinden bahseder. Savaş karşıtı hareketler; ezilen ulusların ve siyahilerin kurtuluş hareketi, diğer radikal hareketler; geniş kitlelerin yaygın bir şekilde yabancılaşması ve radikalleşmesi de dahil olmak üzere toplumun tümünde yaşanan genel altüst oluşlar, halkın çok geniş kesimlerinin - neredeyse bütün bir nesil diyebilirsiniz- hem orta sınıftan fakat aynı zamanda genel olarak işçi sınıfından beyaz gençlik; ve kadın hareketinin yepyeni bir düzeyde ortaya çıkışı... Kissinger, egemen sınıfın toplumun çok geniş kesimleriyle bağını kaybettiğini kabul eder. (En azından belli bir noktaya kadar ve belli bir şekilde kendi bakış açısıyla tutarlı olarak bunu kabul eder.)

Böylesi bir durumda -Vietnam konusunda ne yapacaklarına dair, ayrıca ABD içindeki bütün bu çalkantılar ve mücadeleler karşısında ne yapacakları konusunda- üstesinden gelmeleri gereken zorlu çelişkiler ve seçimlerle karşı karşıya kalan yönetici sınıflar, gerçekten büyük ölçüde felç olmuştur ve kendi saflarında yalpalayıp bölünmüşlerdir.

Hatta Kissinger bunun nasıl bir siyasi boşluk yarattığından, kendi ifadesiyle *“toplumdaki küçük bir radikal azınlığın”* gerçekten siyasi inisiyatifi elde ettiği bir boşluktan bahsetmektedir. Bu tam olarak gelişen bir devrimci durumun temel özelliklerinden biridir. Ancak daha spesifik olarak, Lenin’in ayaklanma için üçüncü kriteriyle ilgilidir. Yani bu tür bir yalpalamanın doruk noktasına ulaşması durumuyla ilgilidir. (Bu elbette göreceli bir şeydir. Devrimciler oturup metafizik anlamda gidişatın mutlak bir zirveye ulaşmasını bekleyemezler, yoksa öylece oturup ezilip katledilmelerini izlemek durumunda kalırlar; öte yandan bu yalpalama yüksek bir noktaya ulaştığında, o zaman bu durum devrimci güçlere, Lenin’in bahsettiği *o belirli dönüm noktasında* olduklarını söyleyecek anahtar şeylerden biridir. Kimi zaman ifade ettiğimiz üzere *“Jüpiter’in Mars’la hizaya girdiği”* bir noktadır; silahlı ayaklanmanın başlatılma zamanıdır.)

Ancak Lenin'in söylediklerinin diğerk kısmı -silahlı ayaklanmanın üçüncü kriterinde- sadece düşman saflarında değil, aynı zamanda devrimin zayıf, gönülsüz ve kararsız dostlarının saflarında da yalpalamalarla ilgilidir. Peki bunun özel önemi nedir?

Bunlar, her zaman birlik-mücadele-birlik sürecini yürüttüğümüz güçlerdir, her ne kadar proletaryanın sıkı müttefikleri olmasalar da, onları kazanmak için stratejik bir yönelim izleriz. Bunlar, her zaman çok güçlü bir şekilde savaşıyan güçlerdir veya belirli kritik zamanlarda, kendi sınıfsal konumları ve programları için şiddetle savaşırlar. Bu durum birleşik cepheyi oluşturan şeyin temel bir nesnel özelliğidir. Ancak gelişen bir devrimci durumda işler belirli bir noktaya ulaştığında (bir kez daha mutlak ve metafizik anlamda değil, göreceli olarak), bu güçler kendi çizgileri için geçmişte olduğu kadar savaşmak istemezler. Kendi programlarının sınırlarını ve uygulanamazlığını fark etmeye başladıklarında, programlarının ve eğilimlerinin günün ihtiyaçlarına uymadığını görmeye başladıklarında belirli bir siyasi felç geçirirler. Onların desteğini almak ya da en azından devrimci proletaryaya karşı dostane bir tarafsızlık pozisyonuna sahip olmalarını sağlamak, işte bu durum devrimci güçler açısından silahlı ayaklanmayı başlatma zamanı geldiğinde önemli dönüm noktasını gösterecek kilit faktörlerden biridir.

Lenin'in bahsettiği şeyin bu özel yönü ve daha genel olarak onun ayaklanma için belirttiği **üç kriteri veya ilkesi**, hepimiz için aslında ne için burada olduğumuz ve kazanmakla ilgili olan noktalar açısından -yani, milyonlarca insanı kapsayacak gerçek bir proleter devrim açısından- son derece önemlidir.

Silahlı ayaklanma, başlangıçta aktif anlamda toplumdaki bir azınlığını içerecek ve silahlı ayaklanma ve iç savaş sırasında karşı taraftaki yedeklerin çoğunu kazanmak gerekli olsa bile, yine de mesele, kitlelerden izole olmuş bir parti veya birkaç kişinin (hatta proletaryanın kendi başına savaşıyan ileri kesimlerinin) bir komplosu meselesi değil, ayaklanmayı (ve

ardından iç savaşı) yürütmek için bir parti tarafından yönetilecek kitleler meselesidir.

Önemli Bir Dönüm Noktası

Şimdi bu konunun ABD gibi bir ülkede sınıf güçlerini yeniden hizalamak için genel stratejik yönelim, genel strateji, araçlar ve yöntemler meselesiyle bağlantısı nedir? Pekala, eğer devrimciler en başından itibaren Proletarya Önderliği Altında Birleşik Cephe'nin bu stratejisini uygulamazlarsa, nesnel koşullar son derece elverişli hale gelse bile, iktidarı fiilen ele geçirmek için en güçlü konumda olmayacaklardır. Ve eğer bunu uygulamazlarsa, devrimci bir halka sahip olarak, özellikle böylesi bir durumda cepheye yürüyebilecek ve çıkarlarını ön plana koyabilecek sınıfsal bilince sahip bir harekete sahip olmak açısından en güçlü konumda olmayacaklardır.

Tartışılan tüm bu nedenlerle, eğer devrimciler bu stratejiyi uygulamazlarsa ve bunun yerine başka bir yaklaşım denerlerse, bu durumda proletaryanın bakış açısını ve çıkarlarını ön plana çıkaracak en güçlü konumda olamazlar. Ayrıca Lenin'in sözünü ettiği şeyin, özellikle de devrimin zayıf, gönülsüz ve kararsız dostlarına yönelik, diğer bir deyişle toplumdaki en güçlü müttefik olmayan gruplar açısından, orta sınıfın kazanılması ya da en azından dostane bir tarafsız konuma kazanılması gereken daha geniş tabakaları açısından tüm bunların mümkün olan en büyük ölçüde gerçekleştirileceği bir konumda da olmayacaklardır.

Bu durumda, devrim, bu orta sınıf güçlerinin mümkün olan en büyük ölçüde "Tamam o halde pes ediyoruz... Madem öyle bu devrimin önünde durmayalım, onu destekleyelim ya da en azından buna karşı dostça bir duruş sergileyelim, çünkü başka bir çıkış yolu olmadığını ve uğruna savaştığımız tüm şeylerin aslında günün ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli olmayacağını biliyoruz." diyecekleri ve böylesi bir tutumu benimseyecekleri bir konuma sahip olmayacaktır.

İnsanlar eğer bütün bu PÖaBC stratejisini baştan sona uygulamazlarsa, işte bu faktör maksimize edilemeyecektir. Hatta bu ruh hali, devrimin zayıf, gönülsüz ve kararsız dostları arasında belli ölçüde yer alsa bile devrimciler böylesi bir duruma el koyamayacaklardır. Siyasi olarak ya da tam ifadesiyle örgütsel ve askeri anlamda onu ele geçiremeyeceklerdir.

Bunun ortaya koyduğu ve vurguladığı şey, **PÖaBC stratejimizin bir numara veya kısa vadeli bir araç değil, iktidarın ele geçirilmesi için stratejik bir yeniden hizalanma sorunu olduğu gerçeğidir.** Ve hatta bunun ötesine bakıldığında, **aynı zamanda dünya çapında komünizme doğru sosyalist geçişe ilerlemek için stratejik bir yönelim olduğudur.**

Bütün bu nedenlerle, Proletarya Önderliği Altında Birleşik Cephe'nin bu stratejisini gerçekten kavramak ve uygulamak belirleyici bir yönelim noktasıdır.